

§ 81

Dnr 2018/KS 0124 10

Årsredovisning för Södertörns brandförsvarsförbund 2017

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Årsredovisning för Södertörns brandförsvarsförbund 2017 noteras.
2. Förbundsledningen och de enskilda ledamöterna i Södertörns brandförsvarsförbund beviljas ansvarsfrihet för den tid revisionsberättelsen avser.

Jäv

Fredrik Saweståhl (M) och Anders Linder (S) deltar inte i handläggningen av ärendet på grund av jäv.

Beskrivning av ärendet

Årsredovisning med revisionsberättelse och revisionsrapport för Södertörns brandförsvarsförbund 2017 redovisas i bilagor.

Kommunledningsutskottet har berett ärendet och föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att notera årsredovisningen samt att bevilja ansvarsfrihet för förbundsledningen och de enskilda ledamöterna i Södertörns brandförsvarsförbund för den tid revisionsberättelsen avser.

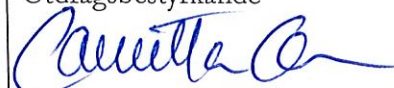
Bilagor

Kommunledningsutskottet protokollsutdrag 2018-04-18 §77.pdf
Södertörns brandförsvarsförbund protokollsutdrag direktionssammanträde 2018-03-16 årsbokslut 2017.pdf
Tjänsteutlåtande, Årsbokslut 2017, Södertörns brandförsvarsförbund.pdf
Årsredovisning 2017, Södertörns brandförsvarsförbund.pdf
Revisorernas skrivelser gällande årsredovisning 2017 för Södertörns brandförsvarsförbund.pdf

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 77

Dnr 2018/KS 0124 10

Årsredovisning för Södertörns brandförsvarsförbund 2017

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen för förslag till kommunfullmäktige

1. Årsredovisning för Södertörns brandförsvarsförbund 2017 noteras.
2. Förbundsdirektionen och de enskilda ledamöterna i Södertörns brandförsvarsförbund beviljas ansvarsfrihet för den tid revisionsberättelsen avser.

Jäv

Fredrik Saweståhl (M) deltar inte i handläggningen av ärendet på grund av jäv.

Beskrivning av ärendet

Årsredovisning med revisionsberättelse och revisionsrapport för Södertörns brandförsvarsförbund 2017 redovisas i bilagor.

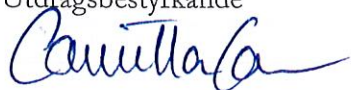
Bilagor

Södertörns brandförsvarsförbund protokollsutdrag direktionssammanträde
2018-03-16 årsbokslut 2017.pdf

Tjänsteutlåtande, Årsbokslut 2017, Södertörns brandförsvarsförbund.pdf

Årsredovisning 2017, Södertörns brandförsvarsförbund.pdf

Revisorernas skrivelser gällande årsredovisning 2017 för Södertörns
brandförsvarsförbund.pdf

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

§ 18

Dnr: 2017-000003

Diarium
Medlemskommuner

Årsbokslut 2017

Sammanfattning

Årets resultat blev ett överskott på 502 tkr. På totalen är intäkterna lägre budgeterad nivå liksom personalkostnaderna. Det har gjort att övriga kostnader slutade högre än budget då ökade konsultkostnader finns under övriga kostnader.

Årets justerade resultat är 138 tkr efter att hänsyn tagits till realisationsvinster på 364 tkr, därmed är det inte möjligt med en avsättning till resultatutjämningsfonden (RUR).

Balanskravet är uppfyllt.

Beslutsunderlag

- Årsredovisning 2017

Förbundsdirektionens beslut

1. Förbundsdirektionen beslutar att godkänna årsredovisningen med verksamhetsberättelse för år 2017.
2. Årsredovisningen överlämnas till medlemskommunernas fullmäktige som beslutar om ansvarsfrihet i enlighet med § 6 i förbundsordningen.
3. Årets justerade resultat enligt balanskravet 138 tkr får disponeras för att täcka framtida underskott.
4. Omfördelning av investeringsbudgeten till 2018
  - Räddningsrobot 1,5 Mkr
  - Investeringsposten räddningsbåtar, 2 Mkr, omdisponeras från byte av maskiner på Mareld till byte av maskin och drivlina på Ekerös båt med 1,2 Mkr.

Ordförandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Plats och tid	Direktionsrummet, Lindvreten klockan 09.00–11.40	
Beslutande	Hanna Svensson (S), ersätter Adam Reuterskiöld (M) Ann-Marie Högberg (S) Christina Zedell (S) Erik Ottoson (M) Fredrik Saweståhl (M) Kia Hjelte (M) Leif Zetterberg (NP) Majvie Swärd (S) Marita Lärnestad (M) Martina Mossberg (M) Mats Röhr (M) Meeri Wasberg (S) Harry Bouveng (M), ersätter Patrik Isestad (S) Susanne Bergström (S) Tobias Nässén (M)	Ersättare Anders Linder (S) Anneli Sjöberg (S) Arne Närström (S) Ewa Lofvar Gerdsson (MP) Gunnel Trelje (S) Hans Peters (C) Kennet Bergh (M) Gunilla Grudevall-Steen (L) Lembit Vilidu (M) Mats Siljebrand (L) Serkan Köse (S) Stefan Dayne (KD)
Facklig företrädare	Christer Flodfält, Kommunal	
Övriga närvarande	Lars-Göran Uddholm, brandchef Anders Edstam, produktionschef Lena Larsen, ekonomichef Camilla Molinder, HR-chef	Froukje Bouius, jurist Cecilia Lundfeldt, kommunikatör Susanne Nilsson, administrativ chef
Underskrifter Sekreterare	 _____ Susanne Nilsson	Paragrafer 17-30
Ordförande	 _____ Erik Ottoson	
Justerare	 _____ Fredrik Saweståhl	
BEVIS	Justeringen har tillkännagivits genom anslag enligt förbundsordningen	
Organ	Södertörns brandförsvärsförbund	
Sammanträdesdatum	2018-03-16	
Datum för anslags uppsättande	2018-03-20	Datum för anslags nedtagande 2018-04-11
Förvaringsplats för protokollet	Södertörns brandförsvärsförbund, Mogårdsvägen 2, Vårby	
Underskrift	Susanne Nilsson	
Utdragsbestyrkande		

Ärenden behandlade på Södertörns brandförsvärsförbunds direktionssammanträde 2018-03-16

- § 17 Val av justerare
- § 18 Årsbokslut 2017
- § 19 Budgetuppföljning januari-februari 2018
- § 20 Inriktning för budgetram 2019
- § 21 Revisorernas granskning av IT-verksamheten
- § 22 IT-policy
- § 23 Revisorernas granskning av förbundets hantering och redovisning av förmånsbilar och tjänstebilar
- § 24 Policy gällande förmånsbilar
- § 25 Kommundialog
- § 26 Regionala rådet
- § 27 Anmälan delegationsbeslut
- § 28 Anmälningsärenden
- § 29 Brandchefen informerar
- § 30 Arbetsgivarinformation

Ordförandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Södertörns brandförsvarsförbund

TJÄNSTEUTLÅTANDE 2018

2018-03-16

Dnr: 2017-000003

Årsbokslut 2017

Sammanfattning

Årets resultat blev ett överskott på 502 tkr. På totalen är intäkterna lägre budgeterad nivå liksom personalkostnaderna. Det har gjort att övriga kostnader slutade högre än budget då ökade konsultkostnader finns under övriga kostnader.

Årets justerade resultat är 138 tkr efter att hänsyn tagits till realisationsvinster på 364 tkr, därmed är det inte möjligt med en avsättning till resultatutjämningsfonden (RUR).

Balanskravet är uppfyllt.

Ärendets beredning

Årsredovisningen är framtagen av ekonomichef och kommunikatör.

Årsredovisningen är granskad av PwC och Rapporten Sbff 2017 är under beredning.

Bilagor

Bilaga 1 Årsredovisning 2017.

Förslag till beslut

1. Förbundsdirektionen beslutar att godkänna årsredovisningen med verksamhetsberättelse för år 2017.
2. Årsredovisningen överlämnas till medlemskommunernas fullmäktige som beslutar om ansvarsfrihet i enlighet med § 6 i förbundsordningen.
3. Årets justerade resultat enligt balanskravet 138 tkr får disponeras för att täcka framtida underskott.
4. Omfördelning av investeringsbudgeten till 2018
  - Räddningsrobot 1,5 Mkr
  - Investeringsposten räddningsbåtar, 2 Mkr, omdisponeras från byte av maskiner på Mareld till byte av maskin och drivlina på Ekerös båt med 1,2 Mkr.

Lena Larsen
ekonomichef

1 (1)

Södertörns brandförsvarsförbund

Mogårdsvägen 2
143 43 Vårby

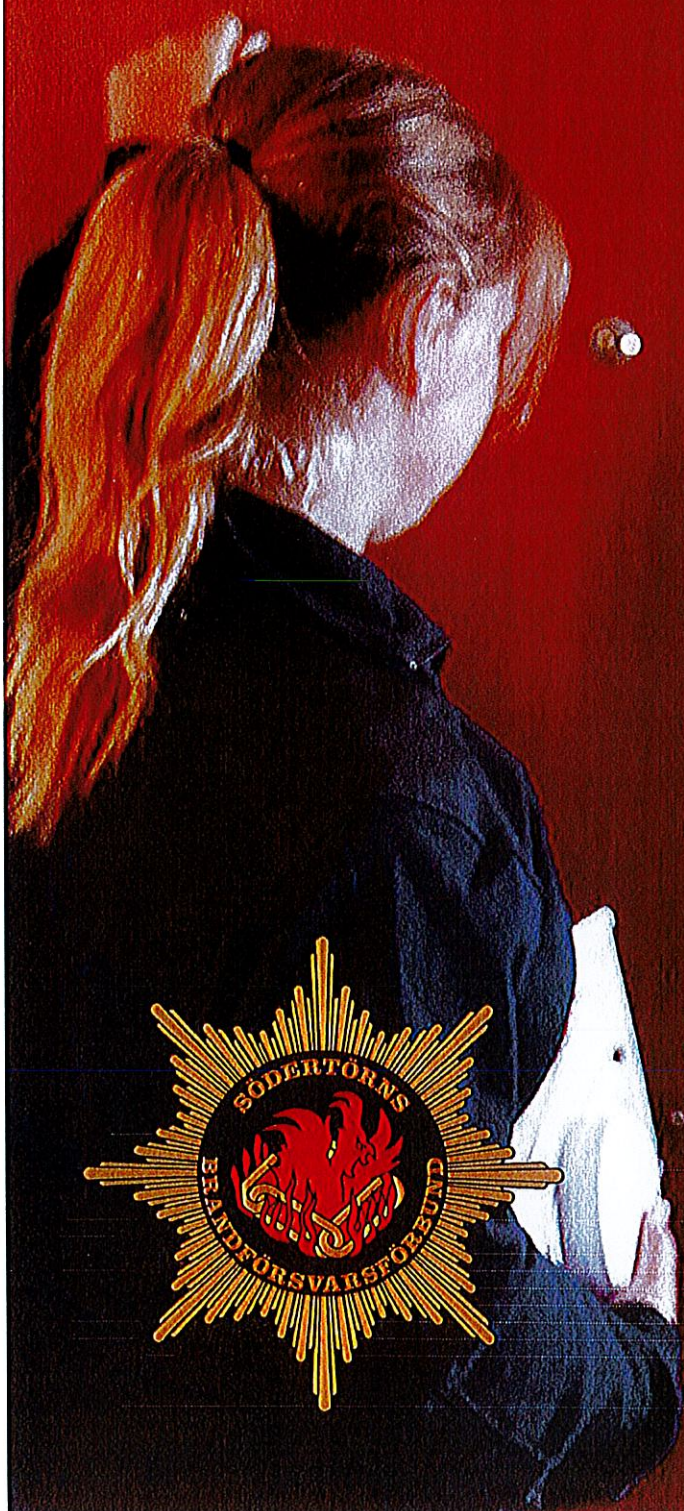
Tfn: 08-721 22 00
Fax: 08-721 22 23

www.sbff.se
brandforsvaret@sbff.se

Org.nr.: 222000-0737

Årsredovisning 2017

Södertörns brandförsvarsförbund

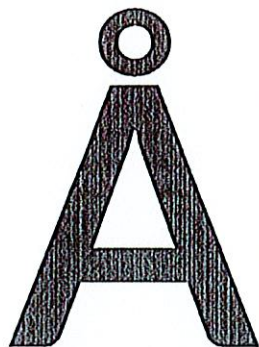

Vår vision: Skapa säkerhet, trygghet och förtroende.

I ett tryggt och säkert samhälle inträffar inga olyckor. Ingen kvinna, man, flicka eller pojke skadas och miljön är oförstörd. Vi ska identifiera risker, förhindra olyckor och medverka till att skapa en miljö där kvinnor, män, flickor och pojkar känner sig trygga.

Året 2017 var då vi började med hembesök, satsade stort på internutbildning, startade upp ett nytt chefsprogram, arbetade hårt med att införa ett miljöledningssystem och fördjupade vårt samarbete med våra medlemskommuner inom flera områden.

Utgången av 2017 innebar också halvtid för Södertörns brandförsvärsförbunds handlingsprogram 2016-2019. Våra sex övergripande inriktningar ligger till grund för den årliga verksamhetsplanen som beskriver vårt aktuella fokusområde samt årets effektmål och prioriterade nyckelaktiviteter. Detta och mycket mer kan du läsa om i årsredovisningen 2017.

Året i korthet

Verksamhetsbesök från Justitiedepartementet

Hur vi samarbetar med våra medlemskommuner och tillsammans tar oss an framtida utmaningar, vårt förebyggande arbete, hot och våld mot räddningstjänstpersonal var något av allt det som diskuterades under verksamhetsbesöket. Dagen avslutades med praktiska moment på Tuna Gårds övningsplats i Botkyrka.

Samverkansövningar

Under året genomförde Södertörns brandförsvärsförbund omfattande samverkansövningar med såväl civilsamhället som militären.

Jämlikt Södertörn

Nyanställda medarbetare har gått en tvådagars utbildning i mänskliga rättigheter, jämställdhet och inkludering. Förbundets kunskap i dessa frågor är grunden till ett framgångsrikt och lyckat arbete.

Kommundag

I september bjöd vi in chefer och handläggare från våra medlemskommuner för att prata om säkerhet och trygghet. Under dagen erbjöds olika seminarium och goda erfarenheter kunde utbytas mellan oss och kommunerna.

Studieresor till Danmark och Finland

Under hösten åkte direktionens ledamöter tillsammans med ett antal tjänstemän på två olika studieresor. Syftet med resorna var att få kunskap om hur man på olika sätt jobbat med regionalisering.

Samarbete med Arbetsförmedlingen

Samarbetet med Arbetsförmedlingen innebär att vi har anställt åtta nya medarbetare inom ramen för något som kallas extratjänster. En extratjänst är en anställningsform som är subventionerad av staten och är riktad till nyanlända och långtidsarbetslösa.

Skogsbranden i Gladö kvarn

På eftermiddagen den 13 juli startade en brand i skogen i Gladö kvarn, Huddinge. Branden lokaliserades på toppen av en bergskam och ytan som skulle täckas var lika stor som cirka tio fotbollsplaner. Insatsen kom att pågå under fem dagar.

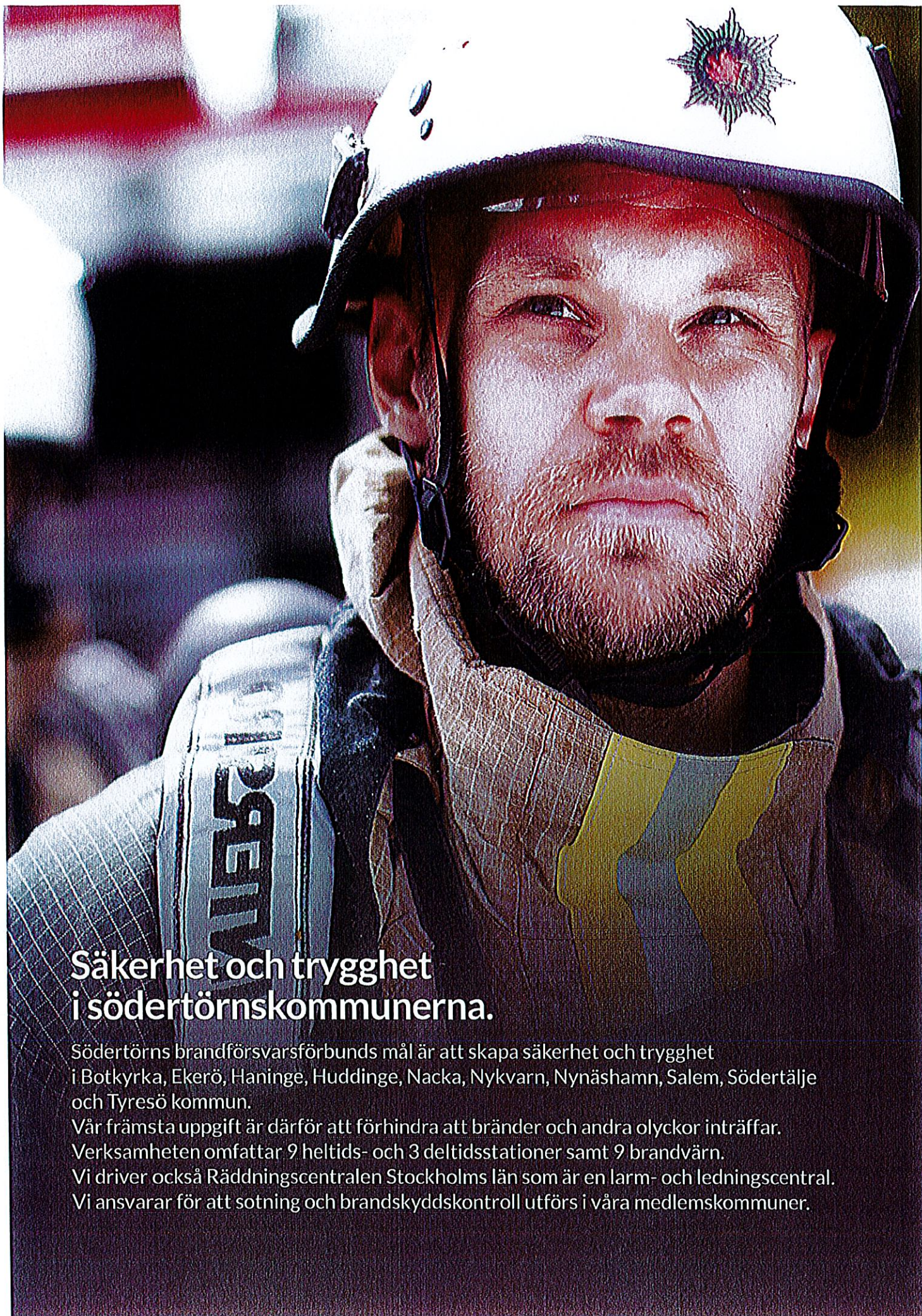
God läsning!

»I november samövade vi med försvarets fjärde sjöstridsflottilj vid Berga i Haninge. Scenariot innefattade en brand på ett större fartyg vid kaj.

Foto: Astrid.A.Skage/Försvärsmakten

Innehåll:

3	Året i korthet	21	Organisation	30	Kassaflödesanalys och investeringsredovisning
5	Brandchefen har ordet	22	Direktionens ordförande	31	Noter
6	Hänt i våra kommuner	23	Förbundsdirektionen	33	Redovisningsprinciper och driftsredovisning
12	Händelser under året	24	Måluppföljning	34	Revisionsberättelse
17	Vårt miljöarbete	25	Personalstatistik	35	Karta medlemskommuner
18	Sotning och brandskyddskontroll	26	Insatser och statistik		
20	Våra medarbetare	28	Förvaltningsberättelse		
		29	Resultat- och balansräkning		

Säkerhet och trygghet i södertörnskommunerna.

Södertörns brandförsvarsförbunds mål är att skapa säkerhet och trygghet i Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö kommun.

Vår främsta uppgift är därför att förhindra att bränder och andra olyckor inträffar.

Verksamheten omfattar 9 heltids- och 3 deltidsstationer samt 9 brandvårn.

Vi driver också Räddningscentralen Stockholms län som är en larm- och ledningscentral.

Vi ansvarar för att sotning och brandskyddskontroll utförs i våra medlemskommuner.

Sredan förbundet startades har vi tagit flera steg framåt och utvecklats i olika avseenden. Vi har hela tiden strävat efter att vara ett brandförsvärsförbund som ligger i framkant såväl operativt som förebyggande. Allt utifrån medborgarperspektivet. Vårt mål är att vi ska vara en organisation som ska spegla det samhälle vi lever och verkar i.

I höstas beslutade direktionen, i samråd med vår brandchef Lars-Göran Uddholm, att han ska fortsätta vara chef för Södertörns brandförsvärsförbund till utgången av 2019. Han är därmed utsedd att fortsätta styra och leda förbundets framtida utvecklingsarbete.

Sju frågor till vår Brandchef

Hur ser du på ditt fortsatta förtroende?

– Jag har alltid inspirerats av utveckling och den resa som förbundet gjort saknar motstycke i Sverige. Därför blev jag väldigt glad att få förtroendet att fortsätta leda förbundet ytterligare två år. Jag bedömer att vi idag står inför större utmaningar än vi gjort någon gång tidigare. Det är flera saker i vår omgivning som kommer påverka oss och ställa krav på att vi anpassar oss till delvis helt nya förutsättningar.

Nämn någon höjdpunkt från året som gått?

– Äntligen har vi kommit igång med hembesöken, ett arbetssätt som ger oss möjlighet att möta de kommuninvånare vi annars aldrig träffar och hjälpa dem att skapa ett tryggare och säkrare boende. Det personliga mötet och att ha ett samtal om brandrisker i bostaden har visat sig vara positivt. Vi har till exempel upptäckt att inte ens hälften av de vi besöker har en brandvarnare som fungerar trots att enkäter vi gjort säger att nio av tio har det.

2017 var året då vi satsade mer än någonsin på att öva och utbilda oss internt. Cirka 11 varv runt jorden eller cirka 44 000 utbildningstimmar motsvarar den mängd utbildning vi genomförde under året. Varför så stor satsning på utbildning och kompetenshöjning?

– Idag har vi ett stort antal medarbetare som har möjlighet att gå i pension nu eller de kommande åren och vi ser också att fler medarbetare än tidigare slutar för att pröva nya utmaningar. Detta medför en väsentligt större personalomsättning än vad vi historiskt sett är vana vid. Att genomföra dessa utbildningar är helt nödvändigt för att klara framtiden och för att kompensera för den erfarenhet vi förlorar.

Metoo-uppropen kom att påverka flera branscher under hösten och så även inom räddningstjänsten under #LarmetGår. Varför var det viktigt att stå upp för dessa berättelser?

– Det var viktigt att dessa fruktansvärda berättelser synliggjordes, det krävs mod att kliva fram och berättat och de som gör det ska vi stötta. För mig var det en självklarhet att ta ställning och jag förväntar mig det samma från mina medarbetare och övriga kollegor i branschen. Detta måste få ett slut och det är vårt ansvar som chefer att se till att det blir så.

Talesättet att ensam är stark passar inte ihop med krishantering och trygghetsarbete. Varför är samverkan så viktigt för att nå framgång?

– I Sverige har vi grundprinciper som bygger på att den som har ett ansvar i vardagen ska ha samma ansvar i kris och att hantering ska se så nära och lika som möjligt. Ofta är många aktörer involverade i hanterandet av en kris och då gäller det verkligen att formerna för samverkan lagts fast och övats i förväg för att krishantering ska bli så effektiv som möjligt. Samverkan Stockholmsregionen är vår regionala samverkansmodell och vi bidrar aktivt till att kontinuerligt utveckla den.

Vilka förväntningar har du på de kommande åren?

– Jag hoppas att 2018 och 2019 ska bli åren då vi tillsammans med våra medlemskommuner skapar ett mer robust samhälle som kan klara påfrestningar ännu bättre. Det är också åren då vi börjar arbetet med ett nytt handlingsprogram. Ett program där vi satsar på jämlik service med en ännu tydligare inriktning mot olika riskgrupper. Jag är också nyfiken på om Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps nya generaldirektör kommer lyfta fram kommunala räddningstjänstfrågor tydligare. Jag tycker räddningstjänstfrågorna hamnat i skymundan och behöver komma fram i ljuset igen.

Till sist, vad vill du skicka med för hälsning till alla anställda i förbundet?

– Jag vill tacka alla medarbetare för ert fantastiska engagemang och att ni bidrar till att vi på många områden leder utvecklingen inom svensk räddningstjänst.

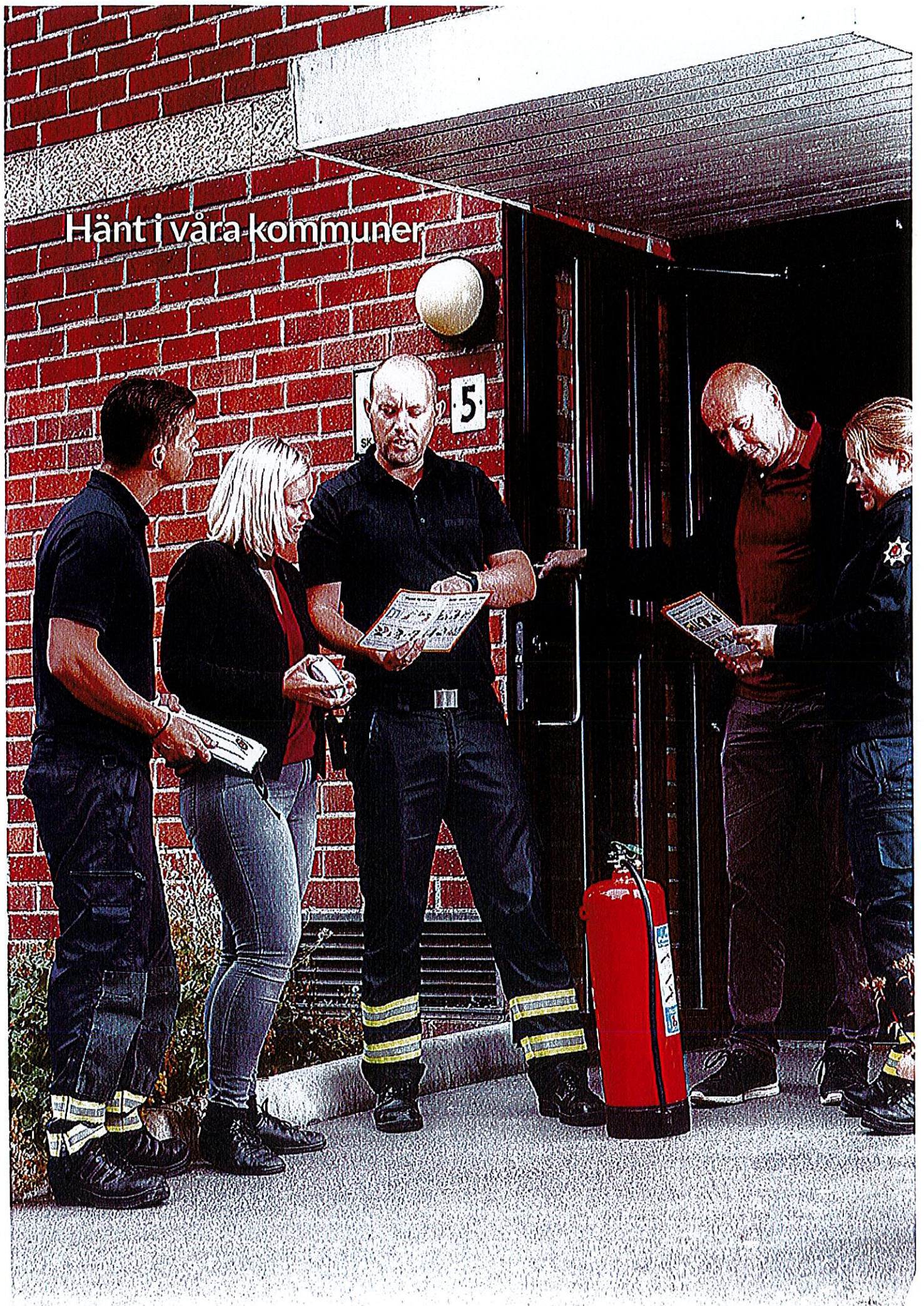

Lars-Göran Uddholm

Brandchef
Södertörns brandförsvärsförbund

Hänt i våra kommuner

Botkyrka – samarbetet fördjupas

Under året har ett arbete inletts för att Södertörns brandförsvarsförbund ska bli en part i samverkansöverenskommelsen som finns mellan Botkyrka kommun och lokalpolisområde Botkyrka. Den bärande delen i samverkansöverenskommelsen är den gemensamma långsiktiga satsningen på det våldsförebyggande arbetet. Under hösten deltog representanter från förbundet på en studieresa till Iowa i USA för att studera deras arbete med en våldsförebyggande metod som heter Mentors in Violence Prevention (MVP). Resan gjordes tillsammans med tjänstepersoner och politiker från kommunen, ungdomar från Botkyrka samt polisen.

Under året har också ett arbete gjorts för att skapa en struktur för gemensam lägesbild i Botkyrka kommun. Arbetet heter Effektiv samordning för trygghet (EST). I EST ingår kommunen, polisen, Botkyrka-byggen och Södertörns brandförsvarsförbund. Arbetet har genomförts med stöd av nationella Brottsförebyggande rådet. Lägesbilden i EST skapas veckovis och är också tänkt att vara ett underlag för lägesanalysen inför kommande samverkansöverenskommelser.

Ekerö – ökad brandsäkerhet i bostäder

Årets fokus har varit ökad brandsäkerhet i bostäder. Ekerö har varit en av fyra medlemskommuner som ingått i förbundets pilotprojekt för hembesök. I år genomfördes 128 hembesök i utvalda områden inom kommunen där en stor andel uppvisade ett tillfredställande brandskydd. Framöver kommer därför hembesöken genomföras i mer riktade insatser för att få så stor effekt som möjligt.

Vår organisation kring Civila insatspersoner (CIP) har fortsatt att växa i både antal och förmåga. På Adelsö och Munsö finns numera privatpersoner med utrustning för att kunna genomföra en tidig första insats vid brand och andra olyckor. Dessa utgör ett bra komplement till de redan befintliga brandvärnen och heltidsorganisationen. Under året har vi sett flera exempel där CIP med sina snabba insatser gjort stor skillnad.

Ekerö är en av de kommuner som i hög grad kommer att påverkas av byggandet av Förbifart Stockholm som drog igång på allvar under 2017. Detta blir en av världens längsta tunnlar i stadsmiljö, mer än 18 av ledens 21 kilometer går i tunnel. På cirka 60 meters djup kommer tunneln passera Kungshatt och Lovön där det även är planerat för en av- och påfart. Detta skapar nya utmaningar för oss som räddningstjänst och vi deltar i regelbundna möten för att säkerställa en funktionell insatsplanering och att våra medarbetare är bekanta med arbetsområdet.

Haninge – stor satsning på utbildning och information

I Haninge har vi under året satsat stort på utbildning och information. Vi har besökt ett antal föreningar och arbetsplatser som till exempel Dalarö PRO-förening, Lions och Stortorpskliniken. Det har varit mycket uppskattade möten av såväl vår egen personal som representanter från de platser vi besökt. Vi har också besökt ett antal förskolor, anordnat öppet hus och utbildat cirka 600 elever i årskurs 6 på brandstationen inom brand och sjukvård med praktiska övningar. Därtill genomförde medarbetare på Haninge brandstation ett flertal kommunutbildningar under året.

På Haninge brandstation arbetar två av åtta brandskydds-informatörer vars anställning är en så kallad extratjänst som förbundet erbjuder i samarbete med Arbetsförmedlingen.

Var tredje vecka medverkar vi vid kommunens samverkansmöte Fokusgrupp lokal lägesbild. Dessa möten syftar till att brandförsvaret, polis och kommunens berörda förvaltningar delar med sig av information för att skapa en gemensam lägesbild i kommunen och för att stämma av om det finns behov av åtgärder i vissa områden. Vi är också numera en av representanterna i kommunens forum för strategisk samordning med inriktning på trygghetskapande åtgärder i ett längre perspektiv.

Huddinge – första året med gemensamma medborgarlöften

Året har varit intensivt och fullt av aktiviteter. Södertörns brandförsvarsförbund har tillsammans med polisen och kommunen fortsatt att arbeta förebyggande inom ramen för det samverkansavtal som finns mellan organisationerna. Efter att ha lyssnat på de som bor och verkar i Huddinge kommun tog vi fram gemensamma medborgarlöften inför 2017 som en del av arbetet med att öka tryggheten och säkerheten för kommuninvånarna. Resultatet av första årets gemensamma medborgarlöften visade på goda resultat.

Södertörns brandförsvarsförbund är en aktiv part i plan- och byggprocessen i Huddinge kommun. Huddinge kommun växer kraftigt vad gäller handel, bostäder och infrastruktur. Kungens kurva utvecklas från att vara Skandinavien största handelsplats med närmare 30 miljoner ▶

Botkyrka
91 925 invånare
194 landyta/km²
473 invånare/km²

Ekerö
27 753 invånare
217 landyta/km²
128 invånare/km²

Haninge
88 037 invånare
458 landyta/km²
192 invånare/km²

Huddinge
110 003 invånare
131 landyta/km²
840 invånare/km²

Hänt i våra kommuner

besökare per år till att även vara en levande stad med drygt 4 000 nya bostäder, skolor och mer service samtidigt som handeln i området växer och förnyas. Här byggs även Förbifart Stockholm och industriområdet Storängen nära Huddinge centrum omvandlas och utökas med 5 000 nya bostäder. I Flemingsberg byggs 10 000 nya bostäder fram till 2030 och på lång sikt är ambitionen att en ny stadskärna ska växa fram i Flemingsberg med en blandning av bostäder, kontor och kultur.

Trygghet och säkerhetsfrågor blir allt viktigare i samhällsbyggnadsprocesserna. Under året har vi deltagit på en stor mängd samråd och svarat på remisser och olika planer.

Nacka - samarbete med kommunen inom flera områden

I samband med att Nacka bygger stad deltar och följer Södertörns brandförsvärsförbund aktivt utformningen av tunnelbanans utbyggnad, infrastrukturprojekt och förtätning av bostadsområden. Vi har ett bra samarbete med och är ett stöd till plan- och bygghandläggarna. I detta arbete ingår även ett flertal besök av uttryckande personal i nyetablerade bostadsområden.

Under året har vi fortsatt att utveckla och förbättra samarbetet med hemtjänstens 28 utförare. Bland annat har vi följt upp och kvalitetssäkrat de checklistor som används av personalen vid hembesök för att identifiera viktiga tecken om den boende befinner sig i riskzonen för brand i hemmet samt utökat materialet med brandsäkerhetsinformation. Kommunens och vårt sätt att arbeta med dessa frågor gentemot målgruppen har uppmärksammats av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i rapporten Öppna jämförelser – Trygghet och säkerhet 2017 som denna gång hade temat bostadsbrand och brandförbyggande arbete. I rapporten finns uppgifter om vilka kommuner som förefaller vara trygga och säkra, hur utvecklingen sett ut över tid, vilken betydelse lokala förhållanden har för resultat samt lärdomar från andra kommuner.

Sedan en lång tid tillbaka har vi ett nära samarbete med de lokala trygghetsråden, vilket ger oss ett stort kontaktnät ut i samhället och möjlighet till riktad brandskyddsinformation. Vi har också arbetat för att Nacka kommun under 2018 ska kunna certifieras som vattensäker kommun.

Vidare har vi utvecklat nya informationskanaler för att stärka individens förmåga att förebygga och agera om det börjar brinna i hemmet. Som exempel kan nämnas hemtjänstutförarna men även informationsblad på flera språk på kommunens bibliotek och andra offentliga miljöer.

Nyckvarn – POSOM är nu en del av kommunens krisorganisation

Under året har Nyckvarn kommuns utveckling fortgått med ny centrumbebyggelse, produktion av bostadsområden och ny affärs- och industriverksamhet. Södertörns brandförsvärsförbund har varit delaktig i processer med plan- och byggfrågor inför en utvecklande bebyggelse av olika verksamheter.

Ett fortsatt säkerhetsarbete med trygghetsvandringar och information till grannsamverkan har fortgått samt medverkan i möten och träffar i samverkansforum. En uppbyggnad av psykiskt och socialt omhändertä-

gande (POSOM) har skett under året. Det är en kommunal grupp för krishantering som aktiveras när behov uppstår.

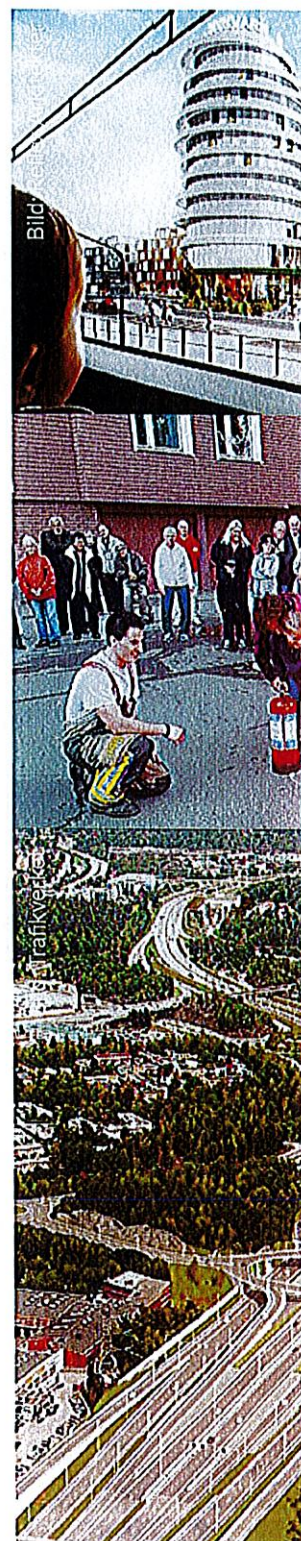
POSOM är inte enbart kopplat till händelser inom kommunal verksamhet utan kallas även in vid olyckor eller brott där många drabbas. Syftet är att fungera som stöd till människor som drabbats av extraordinära händelser, det vill säga kriser där samhällets befintliga resurser inte räcker till. POSOM är en del av Nyckvarns kommuns krisorganisation.

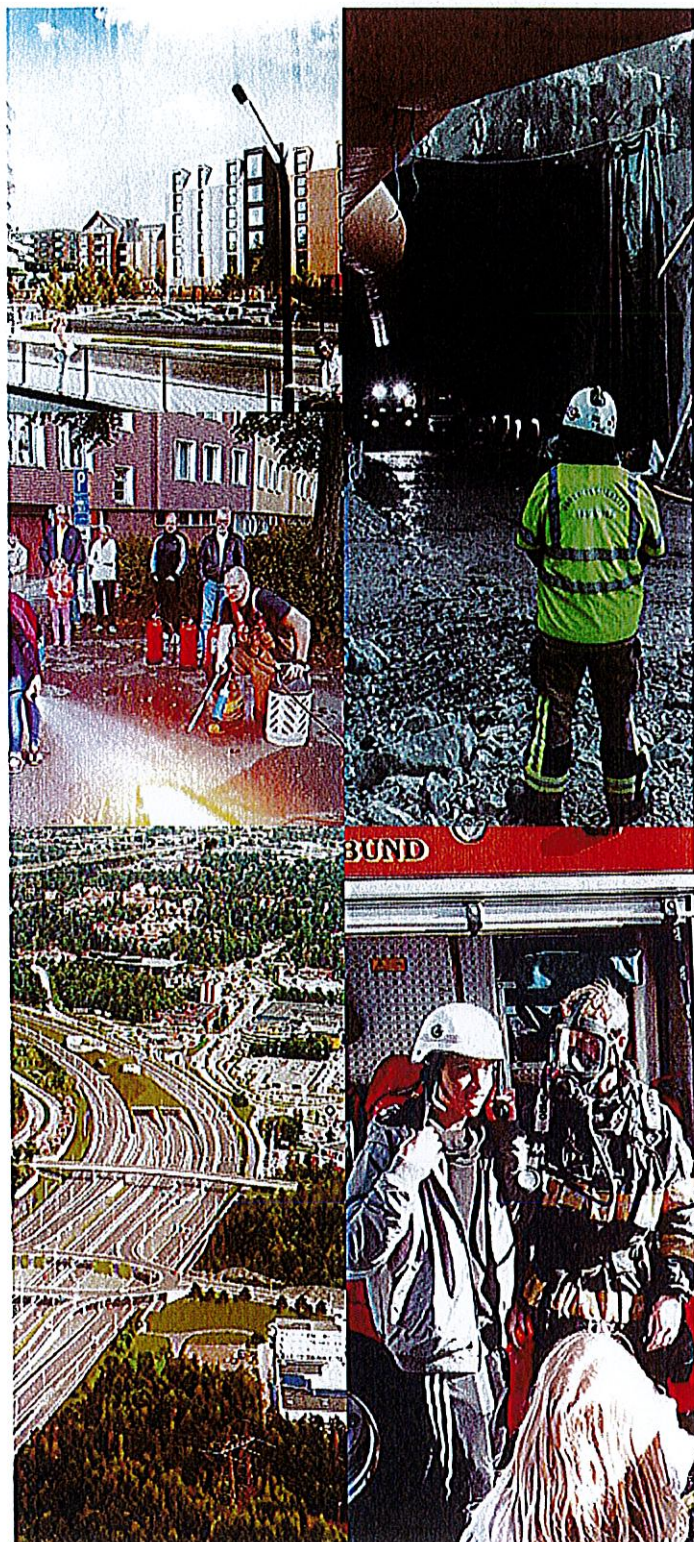
En planering och organisering av kommunutbildningar och skolinformation har arbetats fram under året för att under 2018 driftsättas i praktiken.

Nynäshamn – samverkan skapar goda förutsättningar för framtiden

Under året har fortsatta möten genomförts inom riskhanteringsrådet och med representanter från projektet Stockholm Norvik Hamn.

Riskhanteringsrådet består av aktörerna Stockholms Hamnar, Nynas AB, AGA LNG-terminal, Statoil, Nynäshamns kommun och lokalpolisområde Nynäshamn/Haninge. Ett stort arbete som påbörjades i rådet med Södertörns brandförsvärsförbund som initiativtagare är att tillsammans med Nynas AB, Stockholms Hamnar med flera titta på kommungemensamma brytpunkter för ankommande räddningsenheter vid en skadehändelse. Syftet med arbetet är att klargöra och ena de idag gällande verksamhetsspecifika brytpunkterna så att de på sikt kanske bli färre men tydligare för samtliga samverkande organisationer.

Vi har även medverkat i en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för sträckan riksväg 73, Älgviken till Nynäshamns järnvägsstation, med såväl verksamhetsutövare som idag använder vägen samt kommande verksamheter exempelvis godstransporter från Stockholm Norvik Hamn. Det framkom en hel del förbättringsförslag som kan åtgärdas på kort och lång sikt. Nästa steg är att skriva en avsiktsförklaring mellan Nynäshamns kommun, Trafikverket och Stockholms Hamnar. En viktig fråga som diskuterades är hur räddningstjänstens framkomlighet kan bli bättre och säkerställas när Stockholm Norvik Hamn är i drift.

Vi ser också en ökad samverkan med kommunen i arbetet med detaljplaner, samråd kring olika större byggprojekt och medverkan i trygghetsskapande forum.

Salem - utbildningsinsats för nyanlända

Under året har Södertörns brandförsvärsförbund hållit utbildningar i brandsäkerhet och informerat om brandförsvärets roll i samhället för personer som nyligen flyttat till Sverige och Salems kommun. Utbildningen har varit en del i kommunens introduktion för nyanlända och har genomförts tillsammans med Salems kommun och lokalpolisområde Södertälje. Syftet med utbildningen är att alla ska känna sig trygga i sitt hem och ha ett bra förtroende för våra myndigheter och att Salem även fortsättningsvis ska vara en av Sveriges säkraste kommuner med avseende på bränder.

Södertälje - tillsammans för en tryggare stad

I Södertälje fortsätter det goda samarbetet som finns mellan flera av stadens samhällsaktörer. Två gånger i veckan träffas ▶

Nacka
101 231 invånare
95 landyta/km²
1 064 invånare/km²

Nykvarn
10 660 invånare
153 landyta/km²
70 invånare/km²

Nynäshamn
28 109 invånare
359 landyta/km²
78 invånare/km²

personal från brandförsvaret, polisen, fältarna, fritidsgårdarna, socialtjänsten, bussbolaget Nobina, väktare, parkeringsvakter och skolorna för att tillsammans arbeta för en tryggare stad. På måndagsmötena arbetar vi med en längre tidshorisont och planerar för hur vi i framtiden kan förebygga och avhjälpa tidigare uppkomna händelser. Fredagsmötena har en mer operativ karaktär där vi tillsammans går igenom lägesbilden inför den kommande helgen.

Civila insatspersoner (CIP) finns nu i bostadsområdet Hovsjö. Det är civilpersoner från området som frivilligt anmält sig och fått en utbildning av oss i hur man släcker en brand i byggnad, brand ute, brand i fordon och hur man ger hjärt-lungräddning. Syftet med CIP är främst att kunna göra en första insats vid brand eller hjärtstopp i området, men också till exempel kunna tolka vid behov. Dessa personer larmas alltid tillsammans med räddningstjänsten och de får larmet via sms. Om de sen väljer att agera sker alltid på frivillig basis.

Vi har i flera år utbildat kommunens personal i Systematiskt brandskyddsarbete. I år har vi utökat den verksamheten med utbildning för personal i kommunen med uttalat ansvar för brandskyddet på sin arbetsplats, en så kallad vidareutbildning för brandskyddsanvariga.

Södertörns brandförsvarsförbund har under hösten drivit ett projekt där vi besökt medborgarna i deras hem och erbjudit dem tips i hur de kan skydda sig mot brand och andra olyckor. Efter att Södertälje ingått som en av fyra pilotstationer, ser vi ett fortsatt behov av våra besök och ser framemot att fortsätta med dem under kommande år.

Tyresö – nära samarbete med kommunens säkerhetsenhet och övriga förvaltningar

Under hösten bjöd vi in representanter från bostadsrättsföreningars styrelser, bovärdar, förvaltare av flerbostadshus och ansvariga för grannsamverkan till ett seminarium om brandsäkerhet i hemmiljö. Seminariet avsåg att ge deltagarna en förståelse om vad som kan skilja en brand från att bli en katastrof. Utvärdering pågår för att hitta formerna för åren som kommer. En effekt av seminariet är att vi får fler förfrågningar om att informera vid årsmöten, städdagar med mera. Att använda tillfällena då boende i området är samlade hjälper till att nå en större publik.

Arbetet i Tyresö sker alltid i nära samarbete med kommunens säkerhetsenhet och övriga förvaltningar. Kommunens säkerhetsenhet deltog bland annat i seminariet och bidrar i hög grad till brandförsvarets närhet

till övriga kommundelar för att på ett effektivt sätt stärka skyddet mot olyckor.

Under året har även arbete utförts med syfte att säkerställa brandförsvarets framkomlighet vid en eventuell räddningsinsats. Det har skett i dialog med fastighetsrepresentanter och utförts genom platsbesök och uppställning av räddningsfordon. Arbetet sker fortlöpande och har genom årets platsbesök gett ett direkt resultat på framkomligheten.

Brandstationen i Tyresö har utrustning och specialkompetens inom räddning på hög höjd. Intresset för resursen är stort, inte minst från andra räddningstjänster. Under hösten tog vi emot ett studiebesök från Räddningstjänsten Sala-Heby. Deras utmaningar handlar om räddning i gruvor, ett annat perspektiv på räddning i svårtillgänglig miljö. Under besöket knöts kontakter som kan leda till spännande utbyten i framtiden.

Salem
16 665 invånare
54 landyta/km²
308 invånare/km²

Södertälje
96 032 invånare
525 landyta/km²
183 invånare/km²

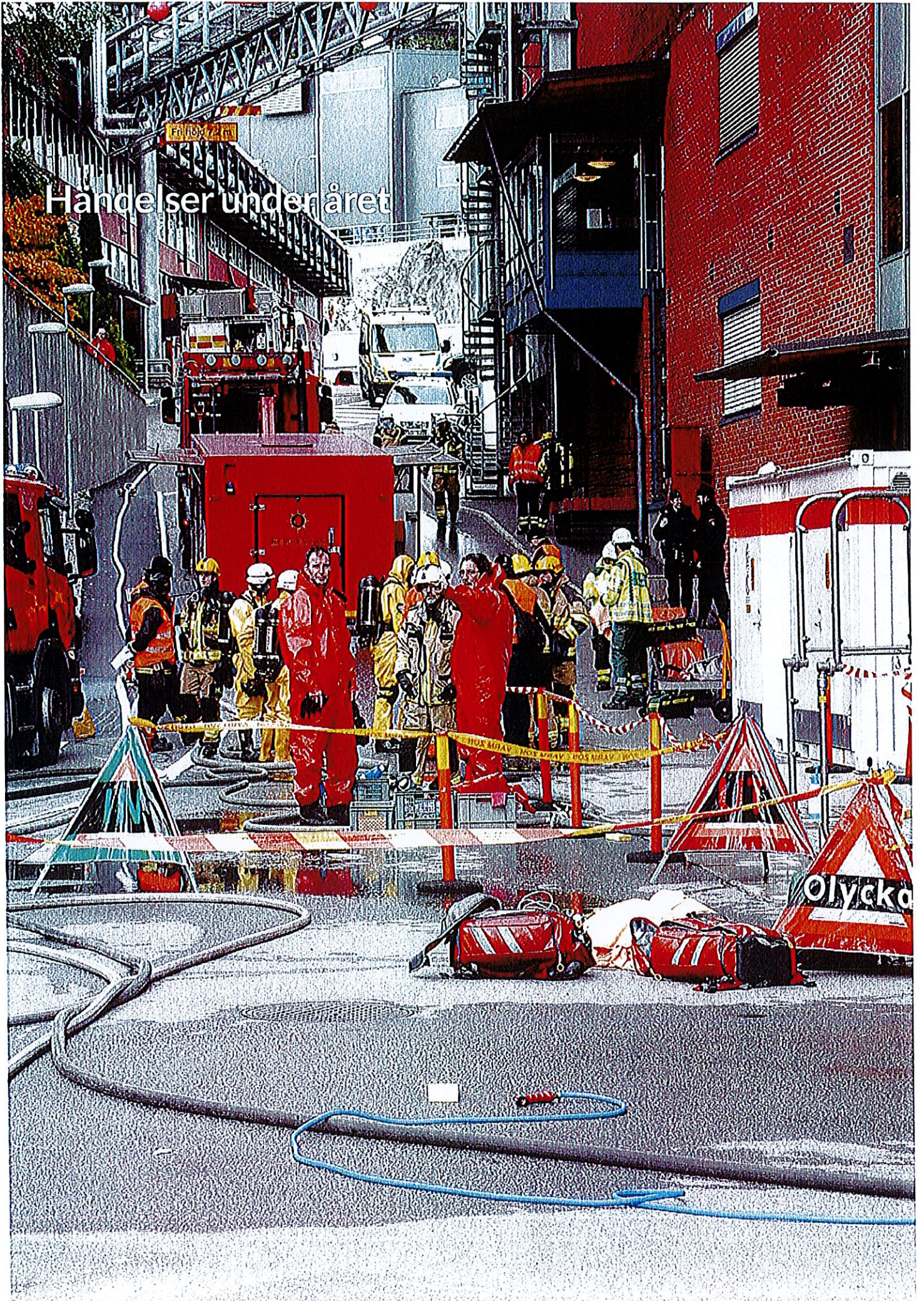

Tyresö
47 304 invånare
69 landyta/km²
683 invånare/km²

Totalt:
Totalt invånare: 617 719
Total landyta/km²: 2 256
Totalt invånare/km²: 4 019

Räddningsklättring är en resurs som används i hela regionen och placeras Södertörns brandförsvarsförbund på kartan i svensk räddningstjänst.

Handelser under året

Hembesök

Tyvär omkommer det drygt 100 personer i bränder varje år i Sverige, cirka 90 procent av dem omkommer i bränder i hemmet. Både i Sverige och utomlands har räddningstjänster genomfört förebyggande insatser för att minska antalet bostadsbränder, en av de mer effektiva insatserna har varit hembesök. Under 2017 påbörjade vi arbetet med hembesök även inom Södertörns brandförsvärsförbund.

Hembesök har genomförts i fyra av tio medlemskommuner i förbundet vilka är Botkyrka, Södertälje, Ekerö och Nynäshamn kommun. Besöken har genomförts i geografiskt prioriterade områden och är precis som det låter, ett besök där räddningstjänstpersonal möter kommuninvånare i hemmet.

Varje söndagseftermiddag under hösten har medarbetare från Södertörns brandförsvärsförbund besökt kommuninvånare i sina hem. Vid besöket har man ombett de boende att testa sin brandvarnare samt informerat om hur man ska göra för att förhindra, upptäcka och agera vid en eventuell brand i hemmet. Hembesöken har uppskattats både av de boende och våra egna medarbetare.

Under hembesöken samlade vi även in statistik om hur det såg ut med brandsäkerheten i bostaden. Cirka 34 procent hade inte en fungerande brandvarnare i sin bostad och uppskattningsvis hade bara 43 procent kunskap om hur man ska agera vid brand i en bostad. Vi kommer under 2018 att utöka hembesöken och genomföra dem i alla våra medlemskommuner. Besöken kommer genomföras både utifrån geografiskt prioriterade områden och målgruppsanpassande besök, allt för att alla inom vårt förbund ska bo i en trygg och säker hemmiljö.

Kommundag

Den 6 september var det full fart på brandstationen Lindvreten. Södertörns brandförsvärsförbund hade bjudit in chefer och handläggare från våra medlemskommuner för att prata om säkerhet och trygghet. Syftet med dagen var att knyta kontakter mellan medarbetare i brandförsväret och kommunerna. Ett annat syfte var att sprida goda erfarenheter mellan kommunerna och hitta samarbetspartners i det förebyggande arbetet som vi gör. Under dagen erbjöds olika seminarium angående hembesök, första insatsperson (FIP), säkerhet- och trygghet i planprocessen, säkerhet kring vatten, säkra boenden för seniorer, kommunala tjänster i räddningscentralen, miljön och olyckan samt brandförsvärets utbildningar. Brandchefen pratade om framtiden på ett framtidsseminarium och det fanns även möjlighet att göra ett studiebesök vid räddningscentralen.

Under dagen pågick också en mässa där besökarna mellan seminarier fick möjlighet att samtala med medarbetare som bland annat är involverade i arbetet med jämställdhet och mångfald samt sotning och brandskyddskontroll. Dagen blev väldigt lyckad och kommer även att utvecklas och genomföras igen under 2018.

Samverkansövningar

Under året genomförde Södertörns brandförsvärsförbund omfattande samverkansövningar med såväl civilsamhället som militären.

Kommunal räddningstjänst och läkemedelsfabriken AstraZeneca har ett lagstadgat krav om att med samlade krafter inneha förmågan att hantera en större kemikalieolycka på anläggningen Snäckviken i Södertälje kommun.

Under fyra dagar i oktober genomfördes en stor samverkansövning där AstraZeneca och brandförsväret samt ambulans

och polis medverkade. Resultatet var bra och visade på en god förmåga att tillsammans lösa uppgiften, men det framkom även några utvecklingspunkter att ta med till kommande gemensamma övningar. Nästa större gemensamma övning är planerad att ske under 2020. Under 2018 och 2019 genomförs ett antal mindre övningar för att upprätthålla den gemensamma förmågan.

Södertörns brandförsvärsförbund samövade med försvärets fjärde sjöstridsflottilj vid Berga i Haninge i november. Scenariot innefattade en brand på ett större fartyg vid kaj. Även polis och ambulans medverkade vid denna övning. Övningen syftade till att kontrollera och höja det civila samhällets förmåga i samverkan med försvärets avseende att hantera händelser vid marinbasen. Resultatet visade på att det är viktigt att öva med militären för att förstå varandras förmågor. Framgent kommer fler samverkansövningar att genomföras med förbanden vid Berga.

I samarbete med Arbetsförmedlingen

Sedan hösten 2015 har våra medlemskommuner tagit emot ett större antal nyanlända, och kommuninvånare som behöver stöd för att komma in på den svenska arbetsmarknaden har därmed ökat. Vi är, precis som alla räddningstjänster i Sverige, en viktig del av det svenska samhället. Vi står för säkerhet, trygghet och förtroende. Genom ett aktivt samhällsengagemang tar vi ansvar för den enskilde individen likväl som för hela samhällets utveckling.

Samarbetet med Arbetsförmedlingen innebär att vi har anställt åtta nya medarbetare inom ramen för något som kallas extratjänster. En extratjänst är en anställningsform som är subventionerad av staten och är riktad till nyanlända och långtidsarbetslösa. ►

Övre bilden:
Samverkansövning med försvärets fjärde sjöstridsflottilj
Foto: Astrid.A.Skage/
Försvärsmakten
Nedre bilden:
Full fart på
Kommundagen

En extratjänst startar med en längd på ett år med möjlighet till förlängning ytterligare ett år.

Vi titulerar våra nya medarbetare brandskyddsinformatörer och de är placerade på våra heltidsstationer med en dagtidsstyrka. Att arbeta som brandskyddsinformatör innebär att ta del av ordinarie arbetsuppgifter på stationen och inom gruppen samt informera om allmän brandkunskap på SFI-skolor och för nyanlända.

Under sommaren gick brandskyddsinformatörerna en språkutbildning i yrkessvenska vid utbildningsföretaget Eductus och i början av september påbörjade de sin anställning.

Under hösten fortsatte de sina språkstudier i yrkessvenska i kombination med utbildning inom bland annat allmän brandkunskap, första hjälpen och hjärt-lungräddning. Med den här satsningen har organisationen fått ett extra stöd i det dagliga arbetet och en viktig resurs i det förebyggande arbetet, inte minst genom än mer språkkunskaper att ta fördel utav. Deras arbetsuppgifter kommer att variera över tid och desto mer insatta de blir i vår organisation kommer olika kompetenser att kunna tas tillvara.

Skogsbranden i Gladö kvarn

På eftermiddagen den 13 juli startade en brand i skogen i Gladö kvarn vars insats kom att pågå under fem dagar. Branden hade upptäckts ifrån luften men kunde dessvärre inte lokaliserar med exakt position. Enheter från Botkyrka, Haninge och Huddinge brandstation larmades ut och efter cirka en timmas sökande hittades branden på toppen av en bergskam som går från Kärrsjön i nordnordost riktning mot Skomakartorp. Området är en orörd ekoskog med kuperad mark och det finns ingen bilväg i området utan transport måste ske med fyrhjuling.

Direkt påbörjades ett arbete med att skapa vattenförsörjning från Kärrsjön upp till bergsryggen, en höjdskillnad på cirka 40 meter. Ytan som skulle täckas var lika stor som cirka tio fotbollsplaner och en ringledning byggdes runt branden med en omkrets på cirka 3,5 kilometer. Släckningsarbetet innebar att arbeta sig från ytterkanter in mot brandens centrum. Detta är ett mödosamt, varmt och tidskrävande jobb. Inledningsvis var vindriktningen mot Haninge och släckningsarbetet kom att pågå hela dygnet.

Dag två fick vi hjälp av Kustbevakningen som flög över området och fotograferade med värmekamera för att underlätta bedömningen av fortsatta beslut. Vinden hade vänt och ett reservsystem byggdes i förebyggande syfte för att möta en eventuell front. Det fortsatta släckningsarbetet pågick fram till mörkrets infall. Nu fanns det även en ökad risk för fallande träd som fått sina rötter bortbrända.

När ljuset kom tillbaka dag tre fortsatte släckningsarbetet. Efter ytterligare ett par dagar och med stor personalstyrka släcktes branden på den femte dagen. Därefter återstod arbetet med omhändertagande och återställande av den materiel som användes under insatsen, vilket tog ytterligare cirka en vecka.

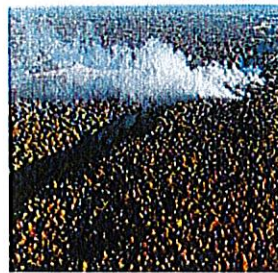
Studieresor till Danmark och Finland

Under hösten åkte direktionsens ledamöter tillsammans med ett antal tjänstemän på två olika studieresor. Syftet med resorna var att hur man på olika sätt jobbat med regionalisering.

Den första resan gick till Köpenhamn och Hovedstadens beredskap. Studieresan gav oss kunskap om de erfarenheter de dragit under sin nyligen genomgångna regionaliseringsprocess. Vi har i Hovedstadens beredskap också hittat en relativt stor organisation som i strategi och vilja

ME TOO

»På Södertörns brandförvarsförbund gäller nolltolerans mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande särbehandling.

Övre bilden: Skogsbranden vid Gladö Kvarn
Undre bilden: Studieresa till Esbo i Finland och Västra Nylands räddningsverk

påminner väldigt mycket om oss själva. Det finns en vilja att vara en effektiv och samhällsnyttig organisation där fokus ligger på utveckling. Vi hoppas att denna resa kan vara en början på ett kontinuerligt samarbete.

Den andra studieresan gick till Esbo i Finland och Västra Nylands räddningsverk. Här fick vi en redovisning av den pågående reformen av sjukvården och räddningsväsendet i Finland där man är på väg in i en landskapsorganisation. Vidare redogjordes det för samarbetet inom huvudstadsregionen och reformens inverkan på det regionala räddningsväsendet i huvudstadsregionen. Det kan konstateras att det finns en del utmaningar med sammanslagningen av flera organisationer och räddningsverkens möjlighet till beslutspåverkan i den nya organisationen.

Vi stod upp för metoo-upproppet #LarmetGår

Metoo-upproppen synliggjorde under hösten hur kvinnor världen över, inom olika branscher, utsatts för trakasserier på ett fullständigt oacceptabelt sätt. Upproppen visade att sexuella övergrepp, trakasserier, kränkningar och maktmissbruk finns överallt i samhället och så även inom räddningstjänsten. Inom vår bransch samlades berättelser om övergrepp under upproppet #LarmetGår.

På Södertörns brandförvarsförbund gäller nolltolerans mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande särbehandling. Det är ett allvarligt hot mot medarbetares arbetsglädje, hälsa och möjlighet till utveckling i arbetet. Det gäller kränkningar avseende både män och kvinnor och oavsett vilken form.

Vi har i flera år arbetat aktivt för en jämställd räddningstjänst, så det var en självklarhet att Södertörns brandförvarsförbund skulle stå upp för metoo-upproppet #LarmetGår. För oss var det viktigt att synliggöra alla berättelser och ge stöd till alla modiga vittnesmål.

Tjänster och avtal – nytt upplägg förbättrar servicen till kund

Södertörns brandförsvärsförbund erbjuder sina medlemskommuner och dess bolag, via Räddningscentralen Stockholms län, en bredd av säkerhets- och jourtjänster. Genom aktiv omvärldsbevakning och tekniska system arbetar vi både förebyggande och vid akuta händelser. Vi ser till helheten för att uppnå och leverera den bästa servicen till våra kunder.

Under året har bland annat nya avtal, villkor och produktblad tagits fram gällande tjänsterna brandlarm, inbrottslarm, hisslarm, kameralarm, kommunala jour- och beredskapstjänster och personlarm. Vår hemsida har strukturerats om så att vi på bästa sätt kan presentera vårt utbud för befintliga och potentiella kunder.

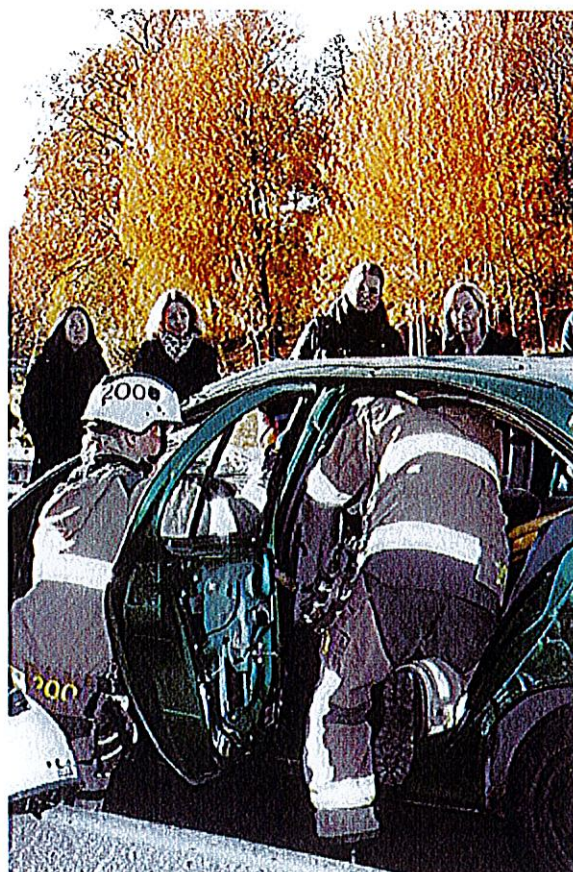
Det nya upplägget på sbff.se ska underlätta för kunden att hitta relevant information och blänketter kopplat till våra utbud. Lika viktigt är att hemsidan ska vara ett stöd för oss själva i hanteringen att bemöta och hjälpa kunden på bästa sätt. För att ytterligare höja denna servicenivå kommer en kundtjänst att införas under 2018.

Verksamhetsbesök från Justitiedepartementet

I oktober besökte Justitiedepartementets enhet för samordning av samhällets krisberedskap vår brandstation i Botkyrka. Enheten ansvarar för att förstärka och följa upp samhällets krisberedskap och det civila försvaret. Ansvar för förvaltnings- och utvecklingsfrågor som gäller skydd mot olyckor, alarmering och farliga ämnen (CBRNE) ingår också.

Under verksamhetsbesöket diskuterades bland annat hur Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ska tolkas och vad som ingår i kommunens skyldigheter, hur vi samarbetar med våra medlemskommuner och tillsammans tar oss an framtida utmaningar. Vår operativa förmåga och bemanning, organisationsstrategi, kris- och katastrofhantering samt vårt förebyggande arbete berördes också.

Besökarna fick också inblick i den dagliga verksamheten på stationen där en av frågorna som diskuterades var hot och våld mot räddningstjänstpersonal samt en föreläsning om kommunikationsolyckor och säkerhet på väg som avslutades med praktiska moment på Botkyrka brandstations övningsområde.

Studiebesök
Under hösten hade vi studiebesök från justitiedepartementet

Vi växer på sociala medier

Vår närvaro i sociala medier ska bidra till en ökad synlighet, service och tillgänglighet främst för de som bor, verkar och vistas i våra medlemskommuner men vi vill även nå andra intressenter.

Att vara aktiv i sociala medier ger oss möjlighet att snabbt nå stora grupper med information och möjlighet att kommunicera med och lyssna på dessa grupper. Södertörns brandförsvärsförbunds närvaro i sociala medier ska också

bidra till att vi lever upp till vårt uppdrag och vår vision med att skapa säkerhet, trygghet och förtroende.

Förbundets hemsida sbff.se kommer fortfarande vara vår officiella webbplats och navet för närvaro på Internet. Att vi dessutom finns i de sociala medierna kompletterar den och övriga kanaler där vi informerar och kommunicerar.

Valet av kanaler i sociala medier bör utgå från vad som

idag är de gängse kanalerna för att nå målgrupperna och för att uppfylla verksamhetsnyttan. Dessa kan komma att skifta över tid, men i dagsläget är vi aktiva i följande kommunikationskanaler

- Facebook @sodertorn
- Twitter @RCSL_Jarinfo
- Instagram @sodertorns_brandforsvar
- YouTube Sök: Södertörns brandförsvärsförbund
- LinkedIn Sök: Södertörns brandförsvärsförbund
- Brandradion Lyssna: Podcaster, Acast, TuneIn, Stitcher och Youtube

»Personalen är vår styrka

Vårt miljöarbete

Vår nya miljöpolicy

Södertörns brandförsvärsförbunds verksamhet innebär att förebygga, förhindra och begränsa olyckor. Organisationen ska arbeta för en långsiktig hållbar utveckling, där hushållning med resurser och kretsloppsanpassning är vägledande.

I all vår verksamhet ska vi aktivt verka för att skydda miljön, förebygga föroreningar och välja metoder och teknik i syfte att minimera skadlig miljöpåverkan.

Vi ska genom ständig förbättring med medarbetares delaktighet och kompetens säkerställa hög miljöprestanda samt leva upp till gällande miljölagstiftning och bindande krav.

Miljöcertifiering

Under året har det arbetats hårt med att införa ett miljöledningssystem i Södertörns brandförsvärsförbund. Systemet utgår från den internationella standarden ISO 14001 och är den som vi kommer att certifiera oss mot.

Vi har skapat och gått igenom befintliga rutiner och riktlinjer för hur vi ska bedriva vårt miljöarbete. En miljöanalys är gjord för att identifiera vilken miljöpåverkan vi har och vi har identifierat vår mest kritiska miljöpåverkan samt tagit fram förbättringsom-

råden. Till detta har vi formulerat ett antal miljömål med tillhörande handlingsplaner.

Våra nya miljömål som beslutades av vår direktiön är:

1. För att minska kontamineringen i samband med brandsläckning eller andra insatser ska vi minimera spridning av skadliga och giftiga ämnen till luft, mark och vatten genom att göra aktiva metodval.
2. För att minska förbrukningen av färskvatten ska vi göra aktiva metodval och begränsa vattenanvändningen.
3. Vi ska minska användningen av skum genom att följa framtagna riktlinjer.
4. Resor i tjänsten ska genomföras med hänsyn till miljön. Vid resor till och från arbetet ska medarbetarna uppmuntras att tillämpa samma synsätt som vid resor i tjänsten.
5. Vid övning ska utsläpp av förbränningsrester och släckvatten om möjligt renas.
6. Förbundet ska använda sig av förnyelsebar energi och minska energianvändningen på brandstationerna och där det är möjligt arbeta för självförsörjning.

Miljömålen kommer att från 2018 finnas med i vår verksamhetsplan där dom infogas i arbetsplanerna och redovisas varje kvartal.

En resepolicy har tagits fram och beslutats så att våra medarbetare kan ta hänsyn till miljön vid tjänsteresor.

Ombyggnation av vår övningsanläggning i Botkyrka

Sedan november 2017 pågår ett arbete med att planera, bygga ut och säkra ett övningsfält för framtiden inom Södertörns brandförsvärsförbund. Vår egen personal har tagit fram ett förslag till en helhetslösning för ett nytt övningsfält, med ett övningshus för brand. I förslaget ingår ett reningssystem som renar rökgaserna, renar släckvattnet, regnvatten, smutsvatten från tvättmaskiner och tvätthall samt tillvaratar energin i brandgaserna som kan återföras antingen till befintligt fjärrvärmenät eller som värme i våra anläggningar.

Under året har man även påbörjat en ny övningsmotorväg, övningsplats för trafikolyckor inomhus som ger möjligheter att öva oavsett väder, nya klassrum och ny testanläggning för nyanställningar och befintlig personal. Det gamla brandövningshuset Televinken byggs ut för att bli en kombination av gasolövning i vätskefas men där flera utrymmen ska få gasol i gas/droppfas som ska ge en betydligt mindre åtgång och vara ekonomiskt fördelaktigt för förbundet.

»Förbundet ska använda sig av förnyelsebar energi och minska energianvändningen på brandstationerna och där det är möjligt arbeta för självförsörjning.

Tuna Gårds
övningsplats i Botkyrka.

Sotning och brandskyddskontroll

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor ska en kommun i brandförebyggande syfte ansvara för att sotning/rengöring och brandskyddskontroll utförs. Sotning/rengöring är en viktig del i arbetet med att förebygga bränder i bostäder, restaurang- och skolkök. Brandskyddskontrollen syftar till att upptäcka fel och brister i en anläggning där det kan finnas skador till följd av för hög värme eller brand. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap anger i föreskrift (2014:6) vad som ska rengöras och brandskyddskontrolleras samt vilka frister som gäller för brandskyddskontrollen. Det är direktionen som beslutar om frister för sotning.

I kommunerna Botkyrka, Ekerö, Haninge, Nacka, Nykvarn, Salem och Södertälje har vi tillsvidareavtal med skorstensfejarmästarna om att utföra sotning och tillsvidareavtal om avrop på brandskyddskontroller. I Huddinge har en upphandling gjorts under 2017 och Skorstensfejarmästarna Södertörn AB har nu avtal med oss fram till 2022. Dom har även ett tillsvidareavtal med avrop för brandskyddskontroller.

I Nynäshamn och Tyresö har skorstensfejarmästarna normalavtal som innebär att avtalen upphör när skorstensfejarna går i pension under 2022.

Taxorna för sotning och brandskyddskontroll uppräknas varje år med ett sotningsindex förhandlat mellan Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Skorstensfejarmästarnas Riksförbund (SSR).

Revision av sotningsdistrikten inom Södertörns brandförvars område

I år har vi utfört:

- Kontroll av utförd sotning av flerfamiljshus och kolonistugor

- Fysisk kontroll av fettbeläggning i imkanaler
- Kontroll av att de som utför brandskyddskontroller på sotningsdistrikten är delegerade
- Kontroll av hur sotningsdistrikten arbetar med miljöarbete

Sotningsdistrikten har kontroll över vilka flerfamiljshus och kolonistugor med eldstäder som finns inom sina respektive distrikt. Däremot är det svårt att nå innehavarna och utföra sotning i dessa eldstäder eftersom man inte kan få fram uppgifter om vem som är hyresgäst, bostadsrättsinnehavare eller ägare av en kolonistuga. Uppgifterna hos Lantmäteriet visar endast fastighetsägaren som ofta är ett fastighetsbolag, bostadsrättsförening eller en kommun som äger marken där koloniområdet finns.

Det är också en stor rörlighet på de som bor i flerfamiljshus samt ägarbyte av kolonistugor vilket innebär att ett större antal aviseringar kommer tillbaka med adressat okänd. Många eldstäder är också avställda men kan naturligtvis användas trots detta.

Glädjande så var renheten i de imkanaler som kontrollerades bra. Det fanns ett undantag och det visade sig att denna imkanal inte är med i kommunens kontrollbok.

Alla brandskyddskontrollanter på sotningsdistrikten var delegerade.

Nästan alla våra sotningsdistrikt är miljöcertifierade enligt FR 2000 eller ISO 14001:2015. Det är nödvändigt att vara certifierad för att kunna vara med i upphandlingar. Det är svårt med förbättringar eftersom sotningsdistrikten är små företag och bedriver samma verksamhet år efter år. En viktig förbättringsåtgärd som diskuteras är

hur man ska hantera fett som spolas ut ur imkanalerna. Det sköljs oftast ner i fettavskiljaren med rengöringsmedlet som ska lösa fett från början.

Brandskyddskontroll i egen regi

Från och med den 1 september 2014 har Södertörns brandförsvarsförbund uppdraget att utföra brandskyddskontroller i egen regi i kommunerna Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Salem och Södertälje.

Vi har i dagsläget två brandskyddskontrollanter anställda. Det är en mycket bra kompetens som har tillförts vår organisation. Vi kan nu själva kontrollera brandskyddet på exempelvis restauranger och skolor. Våra brandskyddskontrollanter har skapat nya rutiner och PM för bättre kvalitet vid brandskyddskontroller. Vi har bedömningsmöten där alla delegerade brandskyddskontrollanter från sotningsdistrikten är inbjudna och där man går igenom svårbedömda fall. Vi kan även aktivt arbeta med brandskydd mot privata fastighetsägare.

Vårt administrativa stödsystem är uppkopplat mot Lantmäteriet och används även för brandskyddskontroller, vilket innebär att vi får rätt fastighetsuppgifter direkt. De sotningsdistrikt som hjälper oss med brandskyddskontroller redovisar utförda brandskyddskontroller till oss och vi skickar faktura och protokoll till kunden. Vi har numera också ett flertal av våra kommuners kontrollböcker i vårt nya system.

»Sotning/rengöring är en viktig del i arbetet med att förebygga bränder i bostäder, restaurang och skolkök. Brandskyddskontrollen syftar till att upptäcka fel och brister i en anläggning där det kan finnas skador till följd av för hög värme eller brand.

För att minimera riskerna vid takarbete ställer vi krav på hög taksäkerhet så att brandskyddskontroll och sotning kan genomföras på ett säkert sätt.

Våra medarbetare

Kompetensförsörjning och rekrytering

Med många pensionsavgångar och en rörligare arbetsmarknad för brandmän och brandingenjörer i första hand, har vikten av att arbeta med medarbetarnöjdhet och vårt arbetsgivarvarumärke förstärkts. En attraktiv arbetsgivare engagerar, motiverar och inspirerar sina medarbetare och vi arbetar hårt med vår profil, vårt värde och vårt erbjudande. Att få medarbetare att trivas, stanna kvar, utveckla och utvecklas hos oss är ett högprioriterat område. Som ett led i detta har vi skapat ett pensionserbjudande till medarbetare att stanna kvar längre hos oss, där man enligt särskild avtalspension för anställda inom räddningstjänsten (R-SAP) har möjlighet att gå i pension vid 58-års ålder.

Erbjudandet går ut på en extra pensionsförstärkning till de medarbetare som uppfyller kraven enligt R-SAP, och som väljer att stanna kvar i utryckande tjänst. Deras kompetens är oerhört värdefull för oss och skulle göra att kompetensväxlingen inte blir lika smärt-sam. Ett annat led i arbetet är medarbetardialoger/samtal, för att på djupet förstå hur vi som arbetsgivare upplevs och vad vi ska sträva efter.

Vi har under året bland annat rekryterat brandmän med erfarenhet och till sommarvikariat, larmoperatörer till sommarvikariat, personalchef och produktionsledare till räddningscentralen.

Vi har också startat upp ett nytt chefsprogram, där en del av ledarskapsprogrammet genomförs tillsammans med Södertälje, Huddinge och numera även Botkyrka kommun, för att säkerställa chefsförsörjningen i organisationen. Ledarskapsprogrammet gemensamt med kommunerna innehåller tio utbildningsdagar samt tillkommande projekt- och grupparbeten. I vårt

stora chefsprogram tas därefter individuella utbildningsplaner fram kopplat till befattning.

Jämlikt Södertörn

Nyanställda medarbetare har gått tvådagars utbildning i mänskliga rättigheter, jämställdhet och inkludering så att de ska få den grundkunskap som projektet Självklart! gett medarbetare som varit anställda en längre tid. Förbundets kunskap i dessa frågor är grunden till ett lyckat nästa steg i detta arbete framåt. Vi genomförde två utbildningsomgångar i år under ledning av Marco Helles.

Lördagen den 5 augusti deltog ett antal medarbetare från förbundet i paraden på Stockholm Pride. Räddningstjänstens medverkan arrangerades gemensamt av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Nätverket för jämställd räddningstjänst, Brandkåren Attunda, Storstockholms brandförsvaret och Södertörns brandförsvarsförbund. Dagen inleddes med frukost och underhållning på MSB, för att sedan fortsätta med lunch på Kungsholmens brandstation innan paraden startade. Södertörns brandförsvarsförbund deltog i Stockholm Pride för femte året i rad.

Metoo-uppropet nådde även räddningstjänsten i #LarmetGår. Vi står bakom uppropet och arbetar vidare med att skapa en räddningstjänst fri från diskriminering i alla former och en jämlik arbetsplats.

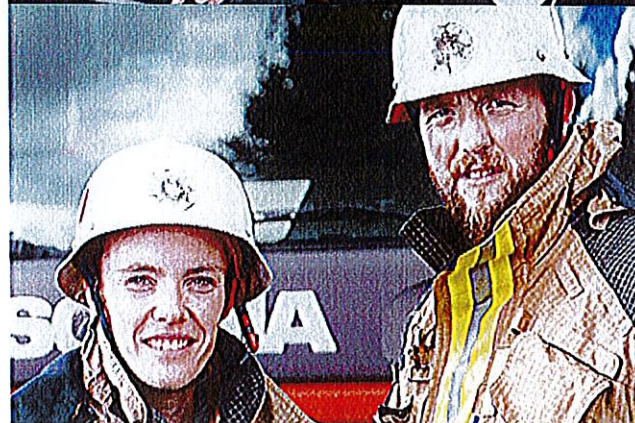
Av Södertörns alla medarbetare är cirka 10 procent kvinnor. Detta är en siffra som vi har som mål att förbättra. För att få in idéer och hitta lösningar för att få fler kvinnor som söker till oss samt stannar kvar bjöd vi in samtliga kvinnor till en heldags workshop. Ulrika Sedell som modererade dagen höll en föreläsning om glastak i arbetslivet. Det

genomfördes en workshop där vi identifierade olika utmaningar som vi behöver arbeta med inom jämställdhetsområdet. Dagens mål var naturligtvis också att byta erfarenheter och nätverkande. Resultatet överlämnades sedan till ledningen, något som vi arbetar vidare med under 2018.

Arbetsmiljö - "LOK"

Projektet Ledarskap Organisation Kommunikation (LOK) avrapporterades under året. Förslag till förändringar i organisationen, framtagande av befattningsbeskrivningar och förtydliganden i processer och styrning är några resultat av gruppens noggranna och målmedvetna arbete. Det konkreta arbetet är påbörjat och fortsätter in i 2018.

Utbildning i arbetsrätt, samverkan och organisatorisk och social arbetsmiljö har genomförts för chefer under året.

Organisation

Insatsledare/Brandingenjör

Styrkeledare

Brandman

Brandvärn

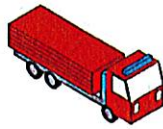
Larm- och ledningsoperatör

Räddningsenhet

Höjdenhet

Vattenenhet

Ledningsenhet

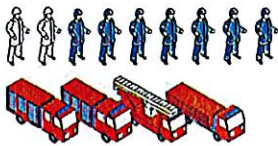

Ledningsenhet

Räddningsbåt

Botkyrka Heltid

Haninge Heltid

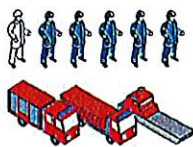
Lindvreten Heltid

Öja Brandvärn

Ekerö Heltid

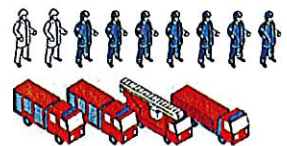
Brandvärn

Räddnings- och ledningscentral

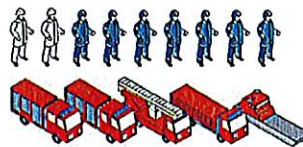
Huddinge Heltid

Berga Övningsanläggning

Nacka Heltid

Adelsö Brandvärn

Dalarö Brandvärn

Nykvarn Deltid

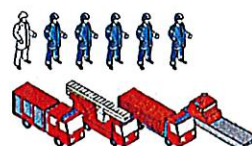
Hilleshög Brandvärn

Muskö Brandvärn

Nynäshamn Heltid

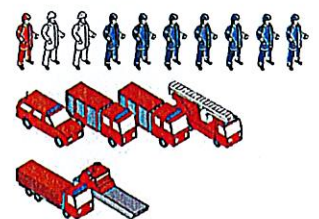
Munsö Brandvärn

Ornö Brandvärn

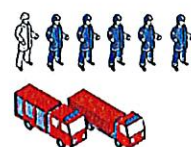
Södertälje Heltid

Järna Deltid

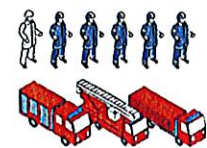
Sorunda Deltid

Utö Brandvärn

Tyresö Heltid

Direktionens ordförande

Vi bor och verkar i en region med stark tillväxt. Ett flertal infrastrukturprojekt som Förbifart Stockholm, tvärförbindelse Södertörn och förlängning av tunnelbana till Nacka är några exempel på projekt som ska förbättra möjligheterna till att bo och verka inom det geografiska området som våra medlemskommuner utgör. Det planeras dessutom för ytterligare framtida infrastrukturprojekt som knyter ihop våra områden. Många av våra medlemskommuner har en

Vårt expansiva län

kraftig tillväxt och det planeras för nya stadsmiljöer och en stor utbyggnad av bostäder samt fler arbetsplatsområden. Med en snabbt växande region behöver vi analysera vilka risker som finns idag men även vilka risker som kan uppstå i framtiden.

Under hösten bjöd vi in våra medlemskommuner till dialog om just regionens utveckling och hur vi ska klara vårt samhällsuppdrag i framtiden. Idag använder vi våra resurser maximalt utifrån den höga målsättning vi har med räddningstjänsten i våra medlemskommuner. Dessa påbörjade kommundialoger fortsätter under 2018.

Nya intryck

Under året har vi tagit oss runt i olika delar av Norden för att se och lära av andra och utbyta erfarenheter. Vi har besökt Hovedstadens beredskap i Köpenhamn och Västra Nylands räddningsverk i Esbo kommun utanför Helsingfors. Delar av den politiska ledningen har också deltagit i konferenser runt om i Sverige i de aktuella ämnena rekrytering, mångfald och jämställdhet. Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps konferens i Kiruna delgav oss inte bara deras aktuella frågor utan också hela norra Sveriges villkor, lite skild vardag från oss i ett storstadsområde.

Ny teknik och mycket utbildning

Med nya metoder och ny teknik utvecklar vi effektiva räddningsinsatser med hög kvalitet. Varje dag möter och bemöter våra medarbetare människor i en lång rad olika situationer, ibland under mycket svåra omständigheter. För att klara av dessa situationer krävs professionella och väl förberedda medarbetare. Vi har ett framgångsrikt koncept när det gäller rekrytering och det är med olika kompetenser och erfarenheter vi kan ge den bästa servicen och utföra vårt uppdrag efter både behov och situation. Under året har det satsats rejält på internutbildning. Det har stundtals varit tufft för personalen men det ger en viktig effekt i vår verksamhet att vi satsar på kompetensutveckling. Med rätt förutsättning och kunskap kan bränder och

andra olyckor förebyggas. Om olyckan trots allt inträffar ska skadan på liv, egendom och miljö vara så liten som möjlig. Utbildning och uppsökande verksamhet är en betydelsefull del i vårt arbete och bidrar också till att stärka det förtroendekapital vi som organisation har upparbetat.

Hembesök

Vårt handlingsprogram omfattas av inriktningar som förstärker det breda uppdraget. Med det breda uppdraget avses hur vi ska arbeta med olycksförebyggande åtgärder tillika räddningstjänst. Det förebyggande arbetet är mycket viktigt och i samverkan med andra aktörer skapas de bästa förutsättningarna till ett tryggt och säkert samhälle för de som bor och vistas i våra medlemskommuner.

Under året har vi genomfört hembesök hos enskilda medborgare. Allt för att förebygga olycksfall i våra hem som kan leda till personskador och påverkan på egendom.

Konsekvent ledning

En viktig förutsättning och framgångsfaktor för förbundets utveckling har varit och är vårt politiska engagemang i direktionen. I direktionen finns både riksdagsmän, kommunstyrelseordföranden, kommunstyrelseledamöter och lokalpolitiker från kommunerna. Under året har vi erbjudit vår brandchef Lars-Göran Uddholm att fortsätta leda förbundet till utgången av 2019. Det har varit och är viktigt att ledningen i vårt förbund är stabil och att utveckling står i fokus. Tack vare detta och tack vare alla andra engagerade politiker och anställda har det varit möjligt att fatta konsekventa och framåtblickande beslut. Det har också varit möjligt att genomdriva besluten i vår verksamhet. Vi vill vara Sveriges bästa räddningstjänst.

Vi finns för dig

Vi har en mycket tydlig uppfattning om att det är människorna i samhället och den nytta vi kan göra för dem som är det absolut viktigaste för oss. Vårt mål är att skapa säkerhet och trygghet i samhället och vår främsta uppgift är därför att förhindra bränder och andra olyckor. Detta innebär att vi alltid har fokus på verksamheten, det vill säga räddningstjänstinsatser och förebyggande arbete. Interna processer och organisationsstruktur ska vara ett hjälpmedel och stödja detta mål.

Jag vill framföra ett stort tack – till förbundsledningen och alla medarbetare i hela förbundet – för det år som har gått. Avslutningsvis vill jag igen understryka hur stolt jag och hela direktionen är över det fina arbete som varje dag, dygnet runt, utförs inom Södertörns brandförsvärsförbund. Att ha fått svinga ordförandeklubban 2017 har varit ett mycket roligt och hedersamt uppdrag men det har också krävt tid och engagemang.

Till sist, den bästa olyckan är den som aldrig händer.

Susanne Bergström

Direktionens ordförande
Södertörns brandförsvärsförbund

Förbundsdiräktionen 2017

Bakre raden från vänster: Arne Närström, Fredrik Saweståhl, Meeri Wasberg, Lembit Vilidu, Christina Zedell, Patrik Isestad, Leif Zetterberg, Martina Mossberg, Tobias Hammarberg, Gunilla Grudewall-Steen, Hans Peters, Tobias Nässén, Mats Röhr
Främre raden från vänster: Gunnel Trelje, Susanne Bergström, Majvie Swärd, Ewa Lofvar Gerdsdotter, Ann-Marie Högberg, Kia Hjelte, Marita Lärnestad, Mats Siljebrand, Serkan Köse

Botkyrka kommun

Christina Zedell (S)
Kia Hjelte (M)
Serkan Köse (S) ersättare
Stefan Dayne (KD) ersättare

Ekerö kommun

Adam Reuterskiöld (M)
Hanna Svensson (S) ersättare

Haninge kommun

Meeri Wasberg (S)
Martina Mossberg (M)
Gunnel Trelje (S) ersättare
Tobias Hammarberg (L) ersättare

Huddinge kommun

Erik Ottoson (M) 2:e vice ordförande
Ann-Marie Högberg (S)
Kennet Bergh (M) ersättare
Anneli Sjöberg (S) ersättare

Nacka kommun

Tobias Nässén (M)
Majvie Swärd (S)
Gunilla Grudewall-Steen (L) ersättare
Hans Peters (C) ersättare

Nykvarn kommun

Leif Zetterberg (NP)
Lembit Vilidu (M) ersättare

Nynäshamn kommun

Patrik Isestad (S)
Harry Bouveng (M) ersättare

Salem kommun

Mats Röhr (M) 1:e vice ordförande
Arne Närström (S) ersättare

Södertälje kommun

Susanne Bergström (S) ordförande
Marita Lärnestad (M)
Ewa Lofvar Gerdsdotter (MP) ersättare
Mats Siljebrand (L) ersättare

Tyresö kommun

Fredrik Saweståhl (M) 3:e vice ordförande
Anders Linder (S) ersättare

Måluppföljning

Förbundets verksamhet styrs av en årlig verksamhetsplan baserad på de sex inriktningar som fastställdes för handlingsprogrammet 2016-2019. Nedan redovisas en sammanfattande bedömning av måluppfyllelse och effekt som vi uppnått under 2017 års verksamhet.

1. Alla inom vårt område ska leva i en trygg och säker hemmiljö med avseende på brand och andra olyckor. Hemmiljön är vårt prioriterade område och den största utvecklingen på området är införandet av hembesök i geografiskt prioriterade bostadsområden. Införandet följer den plan vi lagt upp med ett genomförande i mindre skala 2017 för att sedan öka 2018. Totalt har vi besökt 574 lägenheter under hösten där resultatet visar att det finns ett faktiskt behov. Vi har genomfört ett antal informationsinsatser kopplat till inträffade bränder där vi följt upp vår räddningsinsats med informationsmöten. Inom området brandskyddskontroll, det vill säga kontroll av säkerheten i eldstäder och rökkanaler, har den målmedvetna satsningen varit en tydlig kravställning och uppföljning för att säkerställa både brandsäkerhet och möjlighet att arbeta på respektive fastighets tak på ett säkert sätt.

2. Vi ska minimera samhällsstörningar vid olyckor och kriser. Samverkan Stockholmsregionens verktyg och rutiner har varit ett återkommande tema i utbildningar för relevant personal under året och vi har idag en god förståelse för både ta del av och sprida information i detta system. Likaså är det en självklarhet att sprida information till berörda kommuner och andra påverkade aktörer. Vi tar också ett ansvar för de drabbade av en olycka att på ett professionellt sätt säkerställa att de får den hjälp som behövs.

3. Vi ska minimera miljöpåverkan inom vår verksamhet. Under året satsade vi stort på förberedande arbete för att kunna genomföra en miljöcertifiering under 2018. Vi har utbildat nyckelpersoner och tagit fram styrande dokument för vårt miljöarbete i form av policy och målbeskrivningar. En resepolicy har formulerats för att säkra både miljömässigt och ekonomiskt hållbart resande i organisationen. Vi har tagit fram ett tydligt ställningstagande kring användande av skumvätska vilket felaktigt använt kan orsaka omfattande skador på dricksvattenbrunnar. Vårt stödsystem som används i verksamheten har uppdaterats så att miljödata för olika områden tillgängliggjorts i organisationen.

4. Vi ska aktivt påverka arbetet mot andra olyckor än brand. Vi fortsätter att tillhandahålla flytvästar och isdubbar och har marknadsfört detta säsongsanpassat under året i sociala medier. Dessutom erbjuder vi våra kommuner att kontrollera badplatser under sommarsäsongen och har också genomfört ett antal sådana kontroller.

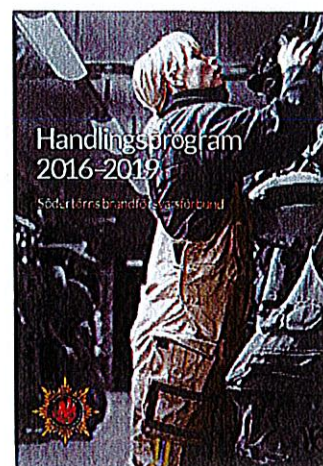
5. Vi ska bidra till ett socialt hållbart samhälle. I vårt arbete med att granska planärenden från våra medlemskommuner har vi byggt in kontrollpunkter som avser trygghet. I flera av våra medlemskommuner har vi blivit den tredje parten i samverkansöverenskommelser mellan polis och kommun vilket säkrar samverkan inom området på såväl strategisk som operativ nivå. Samverkan sker

även med övriga medlemskommuner men på andra sätt. Vidare har vi utvecklat ett koncept som polis, ambulans, räddningstjänst arbetar med riktat mot skolungdomar i årskurs 8 (PAR) och deltar aktivt i det våldsförebyggande arbetet enligt metoden Mentors in Violence Prevention (MVP).

6. Vi ska förbättra förutsättningarna för effektiva räddningsinsatser. Vi har arbetat vidare med våra grundnivåer för utbildning i skadeavhjälpande 1-3 och har satsat omfattande resurser för att genomföra mycket stora utbildningssatsningar för all operativ personal. Räddningscentralen Stockholms läns avtalsarbete har justerats under året. Tillsynsarbetet har fortsatt att verka enligt tidigare plan.

»Ingen kvinna, man, flicka eller pojke ska dö eller skadas allvarligt till följd av brand

Läs mer om verksamheten i vårt Handlingsprogram.

Personalstatistik

Antal anställda	2017	2016	2015	2014	2013
Anställda den 31/12	381	379	365	375	379
I staben	18	15	16	17	18
I produktionen	363	364	349	358	361
Kvinnor	55	52	46	45	41
Män	326	327	319	330	338
Antal årsarbetare	380	378	364	374	375
Vikarier	14	11	12	8	8
Tjänstlediga	-13	-10	-11	-11	-10
Föräldralediga	-20	-9	-13	-14	-9
Långtidssjuka	-15	-11	-17	-9	-6
Netto årsarbetare	346	359	335	349	359
Budgeterade tjänster	372	369	368	365	359
Deltidsbrandmän	87	88	80	78	83
Räddningsvärmän	152	156	151	152	146
Motsvarande årsarbetare	12	11	10	10	10

Personalomsättning

Slutade under året	30	25	35	20	12
Pensionärer	12	11	20	15	9
Övriga	18	14	15	5	3
Nyanställda	32	39	25	16	21
Personalomsättning i procent	7,8	6,6	6,8	4,3	3,1
Turbulens i procent	7,8	6,6	9,5	5,3	3,1

Personalomsättning: lägst av antalet anställda som börjat/slutat/antalet anställda

Turbulens: antalet avgångar/antalet anställningar

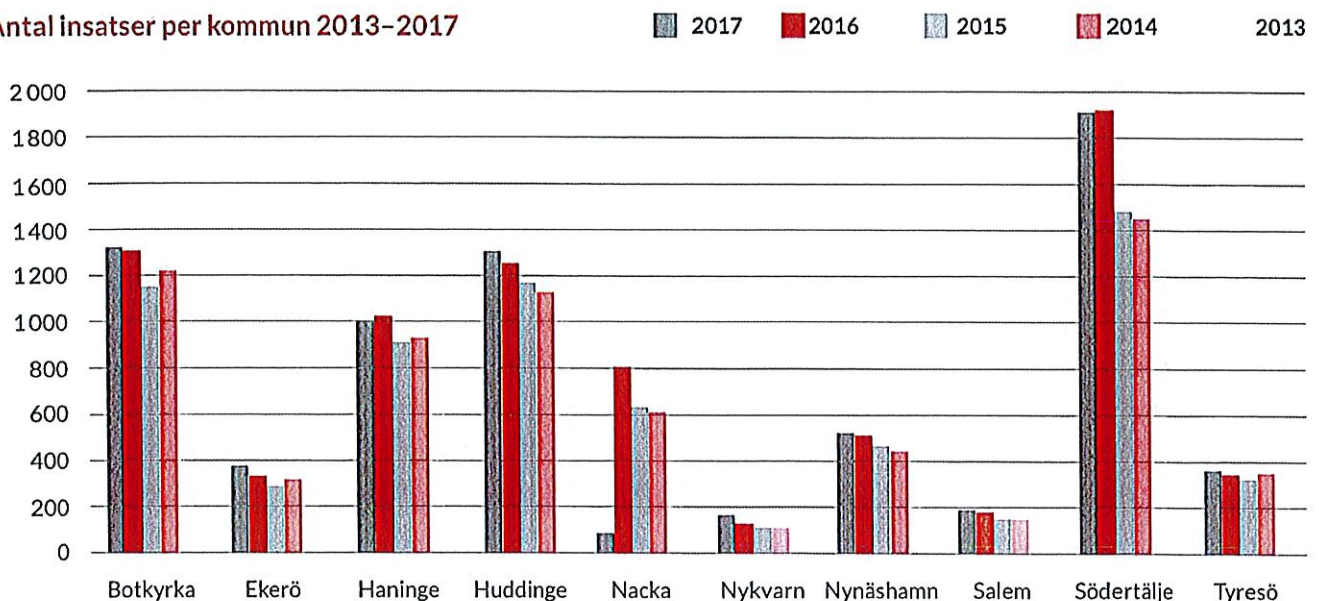
Sjukfrånvaro i procent	2017	2016	2015	2014	2013
Kvinnor	5,21	4,2	5,6	3,3	5,3
Män	4,28	3,4	4,0	3,0	3,5
Yngre än 29 år	4,61	2,4	2,6	1,7	4,3
30-49 År	2,98	2,7	4,1	1,9	2,7
50 År och äldre	6,74	5,4	4,8	4,9	5,0
Total sjukfrånvaro	4,41	3,5	4,2	3,0	3,7
Varav långtidssjuka	48,26	44,5	44,7	42,6	57,1

Personalkostnader (tkr)	2017	2016	Förändring	2015	2014	2013
Totala personalkostnader	265 307	258 696	2,6%	245 223	244 708	255 435
I förhållande till totala kostnaden	79,6%	77,6%	2,6%	76,7%	77,0%	79,4%
Löner	171 144	163 753	4,5%	156 578	154 308	151 566
Arvodet	1 217	1 141	6,7%	1 043	1 201	1 192
Sociala avgifter	52 651	51 808	1,6%	49 324	47 637	47 258
Pensionskostnader	35 220	36 957	-4,7%	33 980	36 825	50 886
Övertidsersättning (ingår i löner)	3 082	3 153	-2,3%	2 677	2 020	1 811
Personalsociala kostnader	5 075	5 037	0,8%	4 298	4 737	4 533

Insatser och statistik

	Händelsetyp	2017	2016	Förändring antal	procent	2015	2014	2013
Olyckor	Annan olycka/tillbud	251	237	14	6%	300	264	199
	Vattenskada	58	85	-27	-32%	69	55	56
	Ras	1	9	-8	-89%	3	7	3
	Brand i byggnad	562	584	-22	-4%	475	413	423
	Brand ej i byggnad	1 484	1 943	-459	-24%	1 155	1 161	1 092
	Annan brand	367	-	-	-	-	-	-
	Drunkning/tillbud	43	43	-	-	37	24	19
	Nödständig person	310	304	6	2%	145	95	80
	Nödställt djur	42	53	-11	-21%	37	26	35
	Stormskada	14	2	12	600%	86	37	11
	Trafikolycka	1 311	1 252	59	5%	965	815	744
	Utsläpp av farligt ämne	196	189	7	4%	133	165	106
	Händelser utan risk för skada	Automatlarm, ej brand	1 685	1 847	-162	-9%	1 441	1 340
Händelse utan risk för skada		655	520	135	26%	779	795	797
Ingen händelsetyp angiven								
Återkallades före framkomst		483	271	212	78%	500	639	557
Övriga uppdrag	Annat uppdrag	117	191	-74	-39%	174	242	223
	Dykuppdrag	-	-	-	-	2	-	1
	Felindikering automatlarm	1	-	1	-	-	4	7
	Hiss, ej nödläge	2	2	-	-	35	28	35
	Annan hjälp till ambulans	124	131	-7	-5%	259	281	321
	Hjälp till polis	5	8	-3	-38%	33	42	33
	Annat sjukvårdslarm/ I väntan på ambulans	43	64	-21	-33%	393	271	269
	Inbrottslarm	-	-	-	-	2	-	-
	Hjärtstoppslarm	511	505	6	1%	-	-	-
	Trygghetslarm	-	-	-	-	5	1	5
	Hinder på väg	-	12	-12	-100%	-	-	-
	Lyfthjälp	86	-	-	-	-	-	-
	Totalt		8 351	8 252	243	3%	7 028	6 705

Antal insatser per kommun 2013–2017

Insatser och statistik

Tillsyner	2017	2016	2015	2014	2013
Antal objekt	3 188	2 936	3 011	3 285	3 046
Planerade tillsyner	924	1 133	826	992	1 000
Genomförda tillsyner	573	838	670	827	879
Utförda tillsyner i % av planerade	62,0	74,0	81,1	83,4	87,9

Sotningsdistrikt

	Botkyrka/ Salem	Ekerö	Haninge	Huddinge	Nynäshamn	Södertälje/ Nykvärn	Nacka/ Tyresö	Summa
Beviljad dispens sota själv	2	4	7	6	2	5	2	28
Beviljad dispens annan behörig sotare	1	28	4	3	0	53	1	90
Utförd sotning enligt frist	89%	95%	95%	100%	89%	95%	100%	95%
Utförda brandskyddskontroller	3 264	800	3 384	1 327	1 644	2 044	3 122	15 585
Förelägganden	299	209	1 484	158	249	896	939	4 234
Antal brandskyddskontrollanter	4	1,5	5	4	3	3	6	26,5
Nyttjandeförbud	5	3	1	0	43	3	108	163

Ärenden

Benämning	Avslutat	Pågående	Totalsumma
Tillstånd brandfarlig vara	87	48	135
Tillstånd explosiv vara	74	11	85
Tillsyn LBE	41	10	51
Tillsyn LSO 2:4	1	5	6
Yttrande alkohol	71	26	97
Yttrande användande av offentlig plats	10	1	11
Yttrande bygglov	141	19	160
Yttrande detaljplan	72	29	101
Yttrande miljötillstånd länsstyrelsen	5	3	8
Yttrande offentlig tillställning	51	7	58
Yttrande sakkunnigutlåtande	36	18	54
Yttrande SEVESO	4	1	5
Yttrande övrigt	42	10	52
Yttrande 2:4	1	0	1
Tillsyn LSO	334	182	516
Totalsumma	970	370	1 340

Förvaltningsberättelse

Ekonomiskt resultat

Årets resultat blev ett överskott på 502 tkr. På totalen är intäkterna lägre budgeterad nivå liksom personalkostnaderna. Det har gjorts att övriga kostnader slutade högre än budget då ökade konsultkostnader finns under övriga kostnader.

Balanskravet

Årets justerade resultat är 138 tkr efter att hänsyn tagits till realisationsvinster på 364 tkr, därmed är det inte möjligt med en avsättning till resultatutjämningsfonden (RUR). Balanskravet är uppfyllt.

God ekonomisk hushållning

Förbundets finansiella mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning överensstämmer med kommunallagens regler om en ekonomi i balans. Förbundsledningen har 2013-12-06 beslutat anta riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av RUR. De verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning motsvaras av inriktningsmålen i budget. God ekonomisk hushållning har uppnåtts för år 2017 då vi uppfyllt balanskravet och aktivt arbetat utifrån de fastställda inriktningsmålen i handlingsplanen samt årliga verksamhetsmål i verksamhetsplanen. Vidare bedöms förbundets ekonomiska ställning vara stabil utifrån likviditets- och soliditetssynpunkt, det vill säga betalningsberedskap på kort sikt och storleken på eget kapital.

Verksamhet

I förbundets område finns drygt 600 000 invånare och förbundet har tio medlemskommuner.

Under året genomförde vi cirka 8 000 räddningsinsatser i medlemskommunerna. Av dessa var ungefär hälften till akuta uppdrag med nödläge. Vi har också utfört knappt 600 tillsyner och haft lika många övriga ärenden där tillstånd för brandfarlig vara och yttrande angående detaljplaner och byggärenden är de vanligaste typerna. Under året har förbundet utbildat

9 000 personer i brandskydd. Till detta kommer andra möten i form av skolbesök, hembesök, öppet hus med mera som gör att det totala antalet människor vi kunnat ge ett förebyggande budskap är väsentligt större.

Investeringar

Investeringarna uppgick till 14,9 Mkr (2016 28,4 Mkr). De största posterna är släckbilar som uppgick till 5,6 Mkr. Inköpet för Rakel blev 2,8 Mkr som är 0,6 över budget. Utfallet för transportbilar på 1,6 Mkr vilket är 0,7 lägre än budget. Motorer till fartyget Mareld är framflyttat till 2018 på grund av långdragen upphandling liksom ett nytt system för larmhantering. Vidare flyttas posten för den budgeterade räddningsroboten 1,5 Mkr fram till 2018.

Personal

Vid årsskiftet var vi netto 346 årsarbetare (föregående år 359). Utöver dessa tillkommer 87 deltidbrandmän (88) och 152 räddningsvärmän (156) motsvarande 12 årsarbetare (11). Utbetalda löner har uppgått till 172,4 Mkr (164,9) varav arvoden till förtroendevalda till 1,2 Mkr (1,1). Siffrorna är en "ögonblicksbild" av antalet anställda just den 31/12 2017 och inom parenteserna 2016 vilket gör att siffrorna kan variera.

Pensionsmedelsförvaltning

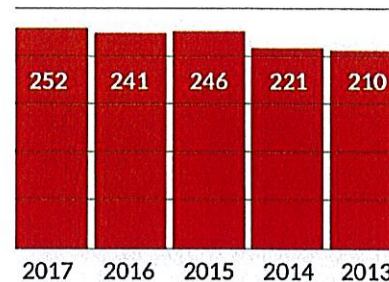
Pensionsförpliktelserna inklusive ansvarsförbindelse, avsättningar för pensioner och kortfristig avgiftsbestämd ålderspension uppgår till 375,5 Mkr (371,2 Mkr), vilket är en ökning från föregående år med 4,3 Mkr (ökning 2016 med 2,3 Mkr). Likviditetsöverskottet förvaltas i egen regi och används till investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier samt till framtida tillfälliga kostnadsökningar eller intäktsminskningar.

Framtiden

Med handlingsprogrammet slår vi fast prioriteringarna för verksamheten. Handlingsprogrammet har sex inriktningar för verksamheten som styr och vägleder vårt arbete mellan åren 2016-2019. Våra sex inriktningarna är: alla inom vårt område ska leva i en trygg och säker hemmiljö med avseende på brand och andra olyckor, vi ska minimera samhällsstörningen vid olyckor och kriser, vi ska minimera miljöpåverkan inom vår verksamhet, vi ska aktivt påverka arbetet mot andra olyckor än brand, vi ska bidra till ett socialt hållbart samhälle och vi ska förbättra förutsättningarna för effektiva räddningsinsatser.

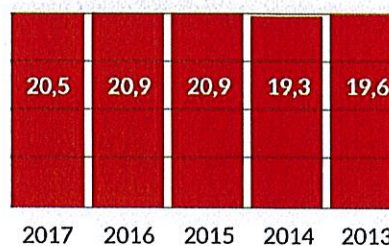
Detta ska placera Södertörnsbrandförsvarsförbundet på samhällskartan i räddningstjänst Sverige på ett tydligare sätt.

Likviditet (%)

Omsättningstillgångar i procent av kortfristiga skulder eller betalningsberedskapen på kort sikt.

Soliditet (%)

Eget kapital i procent av de totala tillgångarna eller graden av egenfinansierade tillgångar.

Resultaträkning

Tkr	Not	2017	2016
Verksamhetens intäkter	not 1	37 599	33 313
Jämförelsestörande intäkter	not 1	0	1 442
Verksamhetens kostnader	not 2	-322 315	-315 384
Avskrivningar	not 5	-17 218	-15 642
Verksamhetens nettokostnader		-301 934	-296 271
Kommunbidrag	not 3	308 139	301 653
Finansiella intäkter		12	83
Finansiella kostnader		-5 715	-2 370
Resultat före extraordinära poster		502	1 653
Årets resultat	not 4	502	3 095

Balansräkning

Tkr	Not	2017	2016
Anläggningstillgångar		137 268	139 876
Immateriella anläggningstillgångar		0	0
Materiella anläggningstillgångar	not 5		
mark, byggnader och tekniska anläggningar		73 777	73 896
maskiner och inventarier		63 491	65 980
Övriga materiella anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Omsättningstillgångar		295 940	284 102
Förråd		0	0
Fordringar	not 7	74 362	68 168
Kortfristiga placeringar			
Kassa och bank		221 578	215 934
Summa tillgångar		433 208	423 978
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	not 8	88 964	88 463
årets resultat		502	3 095
RUR		10 359	10 359
Övrigt eget kapital		78 103	75 009
Avsättningar	not 9	226 633	217 767
Avsättningar för pensioner		226 633	217 767
Andra avsättningar			
Skulder		117 611	117 748
Långfristiga skulder		0	0
Kortfristiga skulder	not 10	117 611	117 748
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		433 208	423 978
Panter och ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar	not 9	137 524	142 890
Övriga ansvarsförbindelser	not 11	12 825	19 093

Kassaflödesanalys

Tkr	Not	2017	2016
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		502	3 095
Justering för realisationsvinster	not 6	-364	-187
Justering för avskrivningar		17 218	15 642
Justering för avsättningar till pensioner	not 9	8 865	9 175
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital			
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-6 194	6 589
Ökning/minskning förråd och varulager			
Ökning/minskning kortfristiga skulder	not 10	-137	3 397
Medel från den löpande verksamheten		19 890	37 711
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-14 902	-28 360
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	not 6	657	191
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar			
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar			
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar			
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar			
Medel från investeringsverksamheten		-14 245	-28 169
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån			
Amortering av skuld			
Ökning långfristiga fordringar			
Minskning långfristiga fordringar			
Medel från finansieringsverksamheten		0	0
Årets kassaflöde		5 645	9 542
Likvida medel vid årets början		215 934	206 392
Likvida medel vid årets slut		221 579	215 934

Investeringsredovisning

* Investeringar, vilka behandlas som särskilt ärende i direktionen

Tkr	Investeringsanslag		Utfall		Differens
Investeringsprojekt	2017	Ombudgetering	2017	2016	2017
Utbyggnad Lindvreten*					
Periodiskt underhåll fastigheter	700		700	679	987
Ventilation Haninge*				5 918	1 649
Summa fastigheter	700	0	700	6 597	2 636
Släckbilar					
Lastväxlare/lastväxlartank	7 600	0	7 600	9 219	5 605
Höjdfordon	0	0	0	0	0
Räddningsbåtar	0	0	0	8 794	0
Transportfordon	2 000	1 350	2 000	1 665	0
Räddningsrobot	1 000		2 350	0	1 611
Rakel	1 500		1 500	0	0
Modernisering larmhantering	2 200		2 200	0	2 766
Verksamhetssystem	2 000		2 000	24	0
Övriga inventarier	3 600		3 600	2 061	0
Summa maskiner o inventarier	19 900	1 350	21 250	21 763	12 266
Totalsumma	20 600	1 350	21 950	28 360	14 902
					7 048

Noter

Tkr	Not	2017	2016
Not 1 Verksamhetens intäkter			
I posten övrigt ingår realisationsvinster enligt not 6. Realisationsförluster ingår i posten övrigt i not 2. Samverkan med Brandkåren Attunda kring tjänsten larm- och ledning har upphört.	Kommunal beredskapsplanering	899	828
	Övriga intäkter kommuner, landsting och staten	498	535
	Statliga bidrag	910	467
	Taxor och avgifter	28 295	25 547
	Utbildning och konsulttjänster	2 973	2 166
	Externa hyror	3 565	3 581
	Övrigt	459	189
	Summa externa intäkter	37 599	33 313
Återbetalning Huga hyra 2013-2015	Jämförelsestörande intäkter		1 442
	Jämförelsestörande intäkter		
Not 2 Verksamhetens kostnader			
	Utgifter för material, entreprenader och konsulter	13 836	12 091
	Löner, arvoden och kostnadsersättningar	172 361	164 894
	Sociala avgifter och pensioner	87 871	88 765
	Personalsociala kostnader	5 075	5 037
	Hyra, leasing, fastighetsservice och energi	14 410	15 122
	Förbrukningsmaterial m m	9 198	10 662
	Reparation och underhåll	6 163	5 564
	Övrigt	13 401	13 249
	Summa externa kostnader	322 315	315 384
Not 3 Kommunbidrag			
Kommunbidraget består av tre delar. Grundavgiften fördelas enligt andelen. Pensionskostnader intjänade före 1998 betalar kommunerna Botkyrka, Ekerö och Salem direkt till KPA medan övriga kommuner betalar via kommunbidraget. Hyreskostnader för brandstationer ingår i kommunbidraget för Huddinge, Nykvarn och delvis Tyresö medan övriga kommuner står för dessa kostnader själva.	Kommun	Andel	
	Botkyrka	11,59%	32 812
	Ekerö	7,55%	21 375
	Haninge	16,72%	54 167
	Huddinge	18,97%	64 370
	Nacka	11,59%	32 812
	Nykvarn	1,48%	5 450
	Nynäshamn	6,29%	19 090
	Salem	2,48%	7 021
	Södertälje	14,25%	43 250
	Tyresö	9,08%	27 792
	Summa	100,00%	308 139
			301 653
Not 4 Årets resultat			
	Årets resultat enligt resultaträkningen	502	3 095
	Avgår samtliga realisationsvinster	-364	-187
	Justerat resultat enligt balanskravet	138	2 908
	Möjlig avsättning till RUR	0	0
Not 5 Avskrivningar/Materiella anläggningstillgångar			
	Ackumulerat anskaffningsvärde	326 155	314 523
	Ackumulerade avskrivningar	-188 887	-174 647
	Netto	137 268	139 876
	Mark och byggnader	73 777	73 896
	Maskiner o mikrovågslänkar	845	960
	Inventarier	3 040	3 539
	Transportmedel	52 595	56 513
	Förbättringsutgifter ej ägda fastigheter	108	39
	Övriga maskiner och inventarier	6 903	4 929
	Summa	137 268	139 876

Noter

Tkr	Not	2017	2016
Not 6 Sålda och uttrangerade anläggningstillgångar			
Försäljning avser huvudsakligen transportmedel.	Anskaffningsvärde	3 271	1 081
	Ackumulerade avskrivningar	-2 978	-1 077
	Nettovärde	293	4
	Försäljningspris	657	191
	Realisationsvinst	364	187
	Realisationsförlust	0	0
	Nettovinst	364	187
Not 7 Fordringar			
	Kundfordringar	65 553	58 368
	Förutbetalda kostnader o upplupna intäkter	6 510	1 217
	Övriga kortfristiga fordringar	2 299	8 583
	Summa	74 362	68 168
Not 8 Eget kapital			
	Ingående eget kapital	88 463	85 368
	Årets resultat	502	3 095
	Utgående eget kapital	88 964	88 463
	varav avsatt till framtida pensionskostnader	53 100	53 100
	varav avsatt till RUR	10 359	10 359
Not 9 Pensionsförpliktelser			
Pensionsförpliktelserna beräknas av KPA enligt RIPS 07. Likviditetsöverskottet förvaltas i egen regi och används till investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier.	Avgiftsbestämd ålderspension	9 133	8 489
	Särskild löneskatt på pensionskostnader 24,26%	2 216	2 059
	Summa kortfristig pensionsskuld	11 349	10 548
	Avsättning för pensionskuld intjänad efter 1997	182 386	175 251
	Särskild löneskatt	44 247	42 516
	Summa avsättning för pensioner	226 632	217 767
	Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998	110 674	114 993
	Särskild löneskatt	26 850	27 897
	Summa ansvarsförbindelse pensioner	137 524	142 890
	Totala pensionsförpliktelser	375 504	371 206
Not 10 Kortfristiga skulder			
	Skuld till kreditinstitut och kunder		
	Leverantörer	13 765	15 019
	Skatteavräkning	10 365	10 871
	Upplupna personalkostnader	35 708	34 934
	Övriga uppl kostnader och förutb intäkter	57 773	56 924
	Summa	117 611	117 748
Not 11 Övriga ansvarsförbindelser			
	Hyra fastigheter inom ett år	6 060	6 060
	Hyra fastigheter inom 2-5 år	6 060	12 119
	Leasing inventarier inom ett år	251	258
	Leasing inventarier inom 2-5 år	454	656
	Summa hyres- och leasingavtals		
	Resterande värde	12 825	19 093
	Årets avgift	6 311	6 318

Redovisningsprinciper och driftsredovisning

Förbundet redovisar enligt lagen om kommunal redovisning och följer god redovisningssed samt anvisningar lämnade av Rådet för kommunal redovisning (RKR). Anläggningstillgångar upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet minskat med investeringsbidrag och gjorda avskrivningar. Avskrivningar följer i princip rekommendationer från Sveriges Kommuner och Landsting om avskrivningstider och startar den månad anskaffning sker eller, vid större pro-

jekt, den månad vi tar anläggningen i drift. Upplupna räntor skuldförs. Leverantörs- och kundfakturor med väsentliga kostnads- och intäktsposter periodiseras. Löner, semester och okompenserad övertid periodiseras. Upplupna löner, outtagen semester och okompenserad övertid, inklusive sociala avgifter skuldbokförs. Pensionsskuld. Avgiftsbestämd ålderspension redovisas som kortfristig skuld. Avsättning för pensioner intjänade från och med

1998 redovisas som avsättning i balansräkningen. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse i enlighet med den kommunala redovisningslagen. Särskild löneskatt ingår i beloppen för pensioner under kortfristiga skulder, avsättningar och ansvarsförbindelser. Hyres- och leasingavtals restskulder under återstående löptid redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen i balansräkningen. RKR:s rekommendation nr 13.1 tillämpas.

Tkr	Utfall 2017	Budget 2017	Diff %	Utfall 2016	Diff %
Stab och gemensamt					
intäkter	1 023	610	-68	400	156
personalkostnader	-17 588	-16 413	-7	-15 871	-11
övriga kostnader	-5 122	-5 082	-1	-6 091	16
Netto	-21 687	-20 855	-4	-21 562	-1
Produktion					
intäkter	33 213	36 071	-8	29 316	13
personalkostnader	-211 795	-217 801	3	-206 056	-3
övriga kostnader	-53 120	-47 608	-12	-49 679	-7
Netto	-231 702	-229 338	-1	-226 419	-2
Fastigheter					
intäkter	3 363	3 501	-4	3 573	-6
extraordinära intäkter				1 442	
lokalhyra	-5 639	-6 240	10	-5 857	4
övriga kostnader	-10 357	-11 251	8	-10 711	3
Netto	-12 633	-13 990	10	-11 553	-9
Finansiering					
medlemsavgifter	308 139	308 139	0	301 677	2
eget kapital avsatt till pensioner		5 637			
utbetalda pensioner*	-32 737	-34 747	6	-29 945	-9
förändring pensionsskuld*	-3 186	-7 129	55	-6 824	53
räntenetto	-5 692	-7 487	24	-2 279	-150
Netto	266 524	264 413	1	262 629	1
Summa intäkter	345 738	353 958	-2	336 408	3
Summa personalkostnader	-265 306	-276 090	4	-258 696	-3
Summa övriga kostnader	-79 930	-77 668	-3	-74 617	-7
Netto	502	200		3 095	-84
Ackumulerat eget kapital	88 965	88 663		88 463	
* Löneskatt på pensioner	5 692			5 955	
Pensionsutbetalningar	16 916			15 239	
Individuell del	9 222			8 726	
Förvaltningsavgifter	202			191	
Summa utbetalda pensioner	32 057			30 111	
Förändr pensionsskuld enl KPA:s beräkn	9 046			9 174	
Varav ränta ink särskild löneskatt	5 860			2 350	
Summa förändring pensionsskuld	3 186			6 824	

Revisionsberättelse

Södertörns brandförsvarsförbund
Revisionen

Medlemskommunernas
kommunfullmäktige

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2017

Vi har granskat kommunalförbundets verksamhet under år 2017.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och fastställt revisionsreglemente.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i redogörelsen och övriga till berättelsen fogade bilagor.

Förbundsledningen har godkänt årsredovisningen.

Vår granskning visar att årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen och god redovisningsred. Granskningen visar vidare att resultatet uppfyller balanskravet samt är förenligt med fastställda finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker att förbundsledningen och de enskilda förtroendevalda i detta organ beviljas ansvarsfrihet.

Vårby gård 2018-03-19

Yvonne Berglund

Kenneth Ahls

Bengt Verlestam

Lars Olof Laurén

Håkan Fornesque

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:
Revisorenas redogörelse (nr 1)
De sakkunnigas rapporter i olika granskningar (nr 2-5)

Förbundets medlemskommuner

Södertörns brandförsvarsförbund bedriver räddningstjänst i följande tio kommuner: Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö. Våra medlemskommuner har 617 719 invånare och vårt uppdrag är att bidra till att dessa känner sig trygga och säkra i sin kommun.

Södertörns brandförsvärsförbund

Adress: Mogårdsvägen 2, 143 43 Värby

Telefon: 08-721 22 00

E-post: brandforsvaret@sbff.se

Följ oss gärna på www.sbff.se och sociala medier

onsdag 2018-03-28 16:00

Inkommande mail

Till: sodertalje.kommun@sodertalje.se; haningekommun@haninge.se;
kommun@nykvarn.se; kommunstyrelsen@ekero.se; kommunstyrelsen@hynashamn.se;
info@nacka.se; klf@botkyrka.se; info@salem.se; kommun@tyreso.se;
huddinge@huddinge.se;
Från: Susanne.Nilsson@sbff.se
Skickat: 2018-03-28:16:00

Bilagor: image001.gif;PM granskning av årsredovisning 2017.pdf;Revisionsberättelse för ÅR 2017.pdf;Revisorernas redogörelse för ÅR 2017.pdf;Revisionskrivelse ÅR 2017.pdf;

Revisorernas skrivelser gällande årsredovisning 2017

Hej,

Bifogat kommer här revisorernas skrivelser gällande årsredovisningen 2017 för Södertörns brandförsvarsförbund.

Susanne Nilsson
Administrativ chef

Södertörns brandförsvarsförbund
Mogårdsvägen 2
143 43 Vårby

Tfn: 08-721 22 07
Mbtfn: 0708-545 807
E-post: susanne.nilsson@sbff.se
Hemsida: www.sbff.se

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2017

Södertörns
brandförsvarsförbund

Richard Vahul
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal
revisor

Simon Löwenthal
Revisionskonsult

Mars 2018

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning.....	2
2.	Inledning.....	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	3
3.	Granskningsresultat.....	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	6
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	6
3.2.1.	Iakttagelser och revisionell bedömning.....	7
3.3.	Rättvisande räkenskaper	7
3.3.1.	Resultaträkning.....	7
3.3.2.	Balansräkning	7
3.3.3.	Kassaflödesanalys	8
3.3.4.	Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper	9
3.3.5.	Sammanfattande revisionell bedömning	9

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av förbundets förtroendevalda revisorer granskat förbundets årsredovisning för 2017. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2017.

Syftet med granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål förbundsdirektionen beslutat om. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål förbundsdirektionen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen sammantaget är förenligt med förbundets finansiella och verksamhetsmässiga mål kring god ekonomisk hushållning, vilket innebär en ekonomi i balans samt att förbundet under året aktivt arbetat med samtliga verksamhetsmål.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner, kommunalförbund och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen (i kommunalförbund med direktionsmodell, är det direktionen) som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (12:2) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges/direktionens beslutade mål om god ekonomisk hushållning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Granskningen har utförts enligt god revisionsred för kommuner, kommunalförbund och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsent-

lighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen, dvs den utesluter inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunalförbundets ekonomiavdelning. Granskningen har utförts enligt god revisionsmed utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2018-02-23. Direktionen fastställer årsredovisningen 2018-03-16.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef.

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av förbundets verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Utifrån den kunskap vi har om förbundets verksamhet, via direktionsprotokoll m m, bedöms väsentliga händelser under året, och till viss del efter räkenskapsåret, vara kommenterade i förvaltningsberättelsen.

Av årsredovisningen framgår i tillräcklig omfattning den förväntade utvecklingen inom verksamheten. Detta område avser information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. Information om mål och måluppfyllelse redovisas i förvaltningsberättelsen, utifrån vision och de fastställda inriktningsmålen i handlingsprogrammet samt årliga verksamhetsmål i verksamhetsplanen. Vidare finns en redovisning av förbundets miljöarbete samt uppföljning kring sotning och brandskyddskontroll.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen utförliga uppgifter avseende bl.a. kompetensförsörjning och rekrytering, jämlikt Södertörn, Arbetsmiljö "LOK", samt genomförda utbildningsinsatser.

Förvaltningsberättelsen innehåller även information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen bedöms ge en rättvisande bild. Förutom de uppgifter som redovisas i balans- och resultaträkning, finns kompletterande uppgifter som är viktiga för bedömning av förbundets ekonomi och ställning. Detta bl a i form av finansiella nyckeltal, såsom likviditet och soliditet. Vidare finns information i förvaltningsberättelsen om pensionsmedelsförvaltningen samt en beskrivning av tillämpade redovisningsprinciper.

Sammantaget bedöms en tillfredsställande utvärdering ske av förbundets ekonomiska ställning, kopplat till uppföljning av nyckeltal och det fastställda finansiella målet för god ekonomisk hushållning, som överensstämmer med kommunallagens regler om en ekonomi i balans.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas. Investeringsredovisningen bedöms i allt väsentligt ge en rättvisande bild av årets investeringar.

Investeringsredovisningen är avstämd mot bokföringen. Redovisningen ger en samlad bild av förbundets totala investeringsverksamhet och objektsvis uppdelning sker. Nettoinvesteringarna överensstämmer med motsvarande uppgifter i balansräkning och kassaflödesanalys. I investeringsredovisningen görs jämförelser med tidigare år.

Investeringarna redovisas direkt i balansräkningen, vilket innebär att kodning av kostnadsslag inte sker, vilket påverkar t ex statistikuttag¹. Ett alternativ är en renodlad investeringsredovisning.

Driftredovisning

Utfallet av förbundets driftsredovisning redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till direktionens fastställda budget. Budgeterade och redovisade kostnader redovisas i sammandrag och har överförts riktigt från den systematiska bokföringen. Driftredovisningen överensstämmer vidare med resultaträkningen.

I driftredovisningen görs jämförelser med tidigare år. Övergripande kommentarer till utfallet på aggregerad nivå finns i förvaltningsberättelsen, vilket även gäller arbetet utifrån fastställda mål. Analysen av större avvikelser i driftredovisningen är dock ett utvecklingsområde.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Vi instämmer i förbundets bedömning av att balanskravet för 2017 har uppfyllts. Årets resultat är 502 tkr, men efter att hänsyn tas till realisationsvinster på 364 tkr blir det justerade resultatet vid avstämning mot balanskravet 138 tkr. Av förvaltningsberättelsen framgår att avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR) därmed inte är möjligt för 2017.

Balanskravet är kommenterat under en särskild rubrik i förvaltningsberättelsen och redovisat i särskild not till resultaträkningen. Vidare kan vi konstatera att inga tidigare års negativa resultat finns att reglera.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av förbundets ekonomiska ställning. Utöver kommentarer av förbundets ekonomiska resultat, balanskravet, god ekonomisk hushållning, verksamhet, investeringar, personal, pensionsmedelsförvaltning och framtiden omfattar även förvaltningsberättelsen nyckeltal i form av likviditet och soliditet.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

3.2. God ekonomisk hushållning

Vi har granskat måluppfyllelsen för av direktionen fastställda finansiella² och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

¹ Eftersom det räkenskapsammandrag som kommunalförbund lämnar till SCB är betydligt mindre detaljerat än för en kommun har frågan om kodning på kostnadsslag mindre betydelse.

De finansiella målen beslutades av direktionen 2013-12-06 i form av riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv. De verksamhetsmässiga målen och prioriterade områden framgår av handlingsprogrammet 2016-2019 samt av aktuell verksamhetsplan.

3.2.1. Iakttagelser och revisionell bedömning

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen sammantaget är förenligt med förbundets finansiella och verksamhetsmässiga mål kring god ekonomisk hushållning, vilket innebär en ekonomi i balans samt att förbundet under året aktivt arbetat med samtliga verksamhetsmål. Detta i form av inriktningsmål i handlingsprogrammet och prioriterade områden i verksamhetsplanen.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Resultaträkning

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

3.3.1.1. Iakttagelser och revisionell bedömning

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild över årets resultat.

Resultaträkningen är uppställd i enlighet med KRL (vissa poster enligt lagens uppställning är ej tillämpligt för kommunalförbund).

Noter finns i tillräcklig omfattning och resultaträkningens innehåll är i allt väsentligt rätt periodiserat, utifrån en urvalsmässig granskning av verifikationsmaterialet, när det gäller vad som är bokfört i december 2017 och januari 2018.

3.3.2. Balansräkning

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning

² Direktionens beslut 2013-12-06 kring riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv.

- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör förbundet och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- Specifikationer till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat överensstämmer med resultaträkningen

3.3.2.1. Iakttagelser och revisionell bedömning

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är i tillämpliga delar uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Bilagor och specifikationer till huvudboken finns i tillräcklig omfattning.

Föregående års utgående balanser på aggregerad nivå har överförts rätt som årets ingående balanser.

Vi bedömer att tillgångarna, avsättningarna och skulderna i allt väsentligt existerar, är fullständigt redovisade och rätt värderade samt i allt väsentligt rätt periodiserade.

3.3.3. *Kassaflödesanalys*

Vi har granskat att:

- Kassaflödesanalysen uppfyller kravet enligt gällande normgivning
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Kassaflödesanalysen överensstämmer med motsvarande uppgifter i delar av årsredovisningen

3.3.3.1. Iakttagelser och revisionell bedömning

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunalförbundets finansiering och investeringar samt att noter finns i tillräcklig omfattning.

Förbundet följer RKR:s rekommendation 16.2 för kassaflödesanalys, som ställer krav på att analysen ska redovisa betalningsflöden uppdelat på sektorerna: Löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Kassaflödesanalysen utmynnar vidare i förändringen av likvida medel.

Överensstämmelse finns mellan kassaflödesanalysen och motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.3.4. Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Vi har granskat om årsredovisningen lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper samt lämnar tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning.

3.3.4.1. Iakttagelser och revisionell bedömning

Informationen om tillämpade redovisningsprinciper samt hantering av krav på tilläggsupplysningar bedöms i huvudsak vara tillräckliga för att kunna bedöma och analysera resultat och ställning.

I RKR:s rekommendation om materiella anläggningstillgångar (11.4), som gäller fr o m 2014, har förtydligande gjorts bland annat kring kravet på komponentavskrivning. Rådet har även gett ut en information kring övergången till komponentavskrivning. Förbundet har från 2015 successivt anpassat sig till den nya normgivningen inom området bl.a. genom att införa komponentavskrivning på nyinvesteringar i byggnader samt fordon. Ingen genomgång och komponentuppdelning skett av historiska anläggningar.

3.3.5. Sammanfattande revisionell bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed.

2018-03-19

Richard Vahul
Uppdragsledare

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2017

Vi har granskat kommunalförbundets verksamhet under år 2017.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och fastställt revisionsreglemente.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i redogörelsen och övriga till berättelsen fogade bilagor.

Förbundsdirektionen har godkänt årsredovisningen.

Vår granskning visar att årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Granskningen visar vidare att resultatet uppfyller balanskravet samt är förenligt med fastställda finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker att förbundsdirektionen och de enskilda förtroendevalda i detta organ beviljas ansvarsfrihet.

Vårby gård 2018-03-19

Yvonne Berglund

Kenneth Åhs

Bengt Verlestam

Lars Olof Laurén

Håkan Tornesque

*Till revisionsberättelsen hör bilagorna:
Revisorernas redogörelse (nr 1)
De sakkunnigas rapporter i olika granskningar (nr 2-5)*

REVISORERNAS REDOGÖRELSE FÖR ÅR 2017

1 ALLMÄNT

Vi har under året genomfört vår granskning i enlighet med kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet samt fastställt revisionsreglemente. PwC har biträtt oss i vårt granskningsarbete.

Vi har under året diskuterat aktuella frågor med förbundets tjänstemannaledning samt företrädare för direktionen.

Vår lagreglerade initiativrätt i förbundsdirektionen har använts gällande de två fördjupade granskningsärenden som skett under året (se avsnitt 3.3-3.4). Detta genom att revisionens ordförande föredragit revisionsrapporterna för direktionen.

2 INRIKTNING OCH OMFATTNING

Målsättningen med revisionsarbetet är att främja ändamålsenlighet, effektivitet, rättvisande räkenskaper och god intern kontroll. Utifrån denna målsättning utarbetas revisionsplanen, som innehåller granskningsinsatser inom förvaltnings- och redovisningsrevision. Prioritering av revisionsinsatserna sker utifrån väsentlighet och risk.

Förvaltningsrevision genomförs i form av verksamhetsinriktade granskningar inom olika väsentliga områden. Granskningsinsatserna syftar till att ge impulser till en effektivisering av verksamheten samt öka ändamålsenligheten.

Redovisningsrevision genomförs i form av granskning av årsredovisning, delårsrapport och olika redovisningsrutiner. Dessa insatser syftar till att främja rättvisande räkenskaper och god intern kontroll.

3 RESULTAT

3.1 Allmänt

Fastställd revisionsplan för året har reviderats under hösten 2017 och utökats med en granskning av förbundets hantering och redovisning av förmånsbilar och tjänstebilar (se avsnitt 3.4). Därmed har också den ekonomiska ram som fastställts överstridits.

3.2 Årsredovisning och delårsrapport

Efter genomförd granskning bedömer vi att årsredovisningen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vidare bedömer vi att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen (KRL) och god redovisningssed.

Granskningen visar även att resultatet uppfyller balanskravet samt är förenligt med fastställda finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

Revisionsrapport över granskning av årsredovisningen har överlämnats för kännedom till förbundsdirektionen.

Vi har granskat delårsrapporten och vår bedömning är att rapporten upprättats i enlighet med KRL och i allt väsentligt utifrån god redovisningssed. Med anledning av granskningen har ett utlåtande överlämnats till förbundsdirektionen.

3.3 Fördjupad granskning av förbundets IT-verksamhet

Enligt fastställd revisionsplan har vi genomfört en granskning av förbundets IT-miljö, IT-organisation och IT-säkerhet.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningen är att förbundet delvis har säkerställt att man har en god IT-miljö och att IT-organisationen arbetar systematiskt med IT-säkerheten och att det inom ett antal område behöver vidtas åtgärder i syfte att stärka förbundets IT-verksamhet. Mot bakgrund av detta lämnar vi följande rekommendation, att:

- utöka IT-funktionen med teknisk samt strategisk kompetens.
- upprätta en IT-strategi på ledningsnivå. Tilldela systemägarskap och samordna IT över hela verksamheten.
- upprätta styrande dokumentation för informationssäkerhet. Denna bör bland annat reglera behörighetshantering, uppdatering av hårdvara samt lösenordsuppbyggnad.
- tillse att styrande dokument fastställs av IT-chef och ledning. Det bör också säkerställas att dokument finns att tillgå även då dokumenthanteringsystemet är otillgängligt.
- utbilda de anställda inom IT överlag och även inom IT- och informations-säkerhet.
- införa kontroller och övervakning av nätverket samt begränsning av vilken hårdvara som kan kopplas upp mot detta.
- utvärdera till vilken nivå telefonväxeln är redundant och vidta nödvändiga åtgärder baserat på resultatet.

Revisionsrapporten överlämnades för besvarande till förbundsdirektionen, med en skrivelse daterad 2017-12-11. Förbundsdirektionen har besvarat rapporten och vi har diskuterat svaret på slutrevisionen för 2017.

3.4 Fördjupad granskning av förbundets hantering och redovisning av förmånsbilar och tjänstebilar

Enligt reviderad¹ revisionsplan har vi genomfört en granskning av förbundets hantering och redovisning av förmånsbilar och tjänstebilar.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningen är att direktionen inte har säkerställt en ändamålsenlig hantering och redovisning av tjänstebilar och förmånsbilar. Som framgår av sakkunnig-PM behöver det vidtas åtgärder inom ett flertal områden i syfte att stärka förbundets hantering och redovisning av förmånsbilar och tjänstebilar. Mot bakgrund av detta lämnar vi följande rekommendationer, att direktionen säkerställer att:

- förbundet fastställer heltäckande och dokumenterade policys/riktlinjer/rutiner avseende förbundets hantering och redovisning av fordon.
- förbundet utarbetar kontroller som säkerställer att förbundets regler efterlevs.
- korrekt förmånsbeskattning för både bilförmån och drivmedelsförmån redovisas.
- rättning sker av 2017 års felaktiga bilförmån och drivmedelsförmån för hela året.
- man överväger en slutreglering av gällande lagstiftning.

Revisionsrapporten överlämnades för besvarande till förbundsdirektionen, med en skrivelse daterad 2017-12-11. Förbundsdirektionen har i februari och mars 2018 beslutat att ge tjänstemannaledningen i uppdrag att utarbeta svar på vilka åtgärder som kommer vidtas med anledning av rapporten. Förbundsdirektionens besvarande av rapporten kommer att behandlas av revisionen i samband med delårsrapporten 2018.

---

¹ Utifrån en löpande risk- och väsentlighetsanalys beslutade revisorerna 2017-11-14 om att utöka 2017 års revisionsplan med en granskning av förbundets hantering och redovisning av förmånsbilar och tjänstebilar.

Förbundsdirektionen

Årsredovisning 2017

På vårt uppdrag har PwC granskat förbundets årsredovisning för 2017.

Granskningsresultatet framgår av bifogade revisionsrapport, som överlämnas för kännedom till förbundsdirektionen.

För förbundets revisorer

Bengt Verlestam

Datum 2018-04-18
 Tid 13:00–16:15
 Plats Bollmora

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

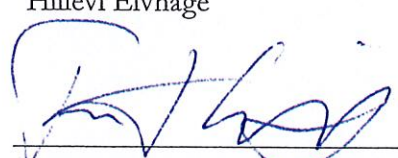

Justeringens plats och tid Kommunkansliet 2018-04-23

Paragrafer 63–86

Sekreterare

 Hillevi Elvhage

Ordförande

 Fredrik Saweståhl §§ 63-76 och 78-86 Mats Lindblom § 77

Justerande

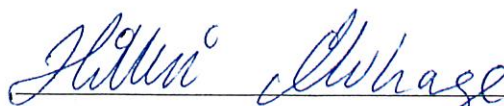

 Anita Mattsson

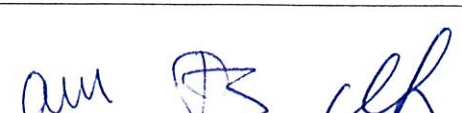
ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag. Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunledningsutskottet
 Sammanträdesdatum 2018-04-18
 Datum då anslaget sätts upp 2018-04-25
 Datum då anslaget tas ned 2018-05-17
 Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift

 Hillevi Elvhage

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M), ordförande, §§ 63-76 och 78-86

Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande

Anita Mattsson (S), 2:e vice ordförande

Dick Bengtson (M), tjänstgörande ersättare för Fredrik Saweståhl (M) § 77, tjänstgörande ersättare för Marika Marklund (KD) § 80

Ulrica Riis-Pedersen (C)

Marika Marklund (KD), §§ 63-79 och 81-86

Kristjan Vaigur (S)

Marie Åkesdotter (MP)

Ersättare

Mats Larsson (L)

Inger Gemicioglu (V)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunstyrelseförvaltningen

Torstein Tysklind, ekonomichef, kommunstyrelseförvaltningen, §§ 67-68

Britt-Marie Lundberg-Björk, chef tekniska kontoret och medborgarfokus, kommunstyrelseförvaltningen

Jonas Jansfors, HR-chef, kommunstyrelseförvaltningen, §§ 63-66

Urban Petrén, it-chef, kommunstyrelseförvaltningen

Monika Larsson, förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen, § 63

Irene Hededal, förvaltningschef, utvecklingsförvaltningen

Jenny Gardbrant, kanslichef, kommunstyrelseförvaltningen

Jan Strandbacke, tf fastighetschef, kommunstyrelseförvaltningen, §§ 63-66

Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen

Charlotta Janson Josephsson, kommunikationschef, kommunstyrelseförvaltningen, §§ 67 - 76

Anders Linder, controller, kommunstyrelseförvaltningen, §§ 66-67

Björn Hellqvist, enhetschef idrott och friluft, kommunstyrelseförvaltningen, §§ 66

Klara Frosterud, arkitekt, White arkitekter, § 63

Mike Fedak, White arkitekter, § 63

Görel Wallinder, konsult, OTB Projektledning AB, §§ 64-66

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Frånvarande

Helen Dwyer (C)

Anna Lund (KD)

Jannice Rockstroh (S)

Anders Linder (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Datum 2018-05-02
 Tid 18:30–19:40
 Plats Bollmora

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Kommunkansliet 2018-05-07

Paragrafer 80–103

Sekreterare

 Hillevi Elvhage

Ordförande

 Fredrik Saweståhl §§ 80, 82-103

 Mats Lindblom § 81

Justerande

 Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
 Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunstyrelsen
 Sammanträdesdatum 2018-05-02
 Datum då anslaget sätts upp 2018-05-09
 Datum då anslaget tas ned 2018-05-31
 Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift

 Hillevi Elvhage

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M), ordförande, §§ 80, 82-103
Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande, ordförande § 81
Anita Mattsson (S), 2:e vice ordförande
Anki Svensson (M)
Dick Bengtson (M)
Lotta Stjernfeldt (M)
Peter Odelvall (M), tjänstgörande ersättare för Fredrik Saweståhl (M) § 81
Ulrica Riis-Pedersen (C)
Anna Lund (KD), §§ 80-81, 83-103
Marika Marklund (KD), tjänstgörande ersättare för Anna Lund (KD) § 82
Kristjan Vaigur (S)
Lennart Jönsson (S), tjänstgörande ersättare för Carl-Johan Karlson (S)
Anders Linder (S), tjänstgörande ersättare för Jannice Rockstroh(S) §§ 80, 82-103
Marie Åkesdotter (MP)
Inger Gemicioğlu (V), tjänstgörande ersättare för Anders Linder (S) § 81
Anders Wickberg (SD)

Ersättare

Annika Henningsson (M)
Peter Freij (M)
Mats Larsson (L)
Christina Melzén (L)
Peter Bylund (MP)
Johan Carlsson (SD)

Övriga

Britt-Marie Lundberg-Björk, chef tekniska kontoret och medborgarfokus, kommunstyrelseförvaltningen
Torstein Tysklind, ekonomichef, kommunstyrelseförvaltningen
Jenny Linné, avdelningschef mark och exploatering, stadsbyggnadsförvaltningen
Mikael Onegård, politisk sekreterare, M
Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen
Magnus Larsson, tf IT-chef, kommunstyrelseförvaltningen

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Frånvarande

Helen Dwyer (C)

Jannice Rockstroh (S)

Carl Johan Karlson (S)

Karin Ljung (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------